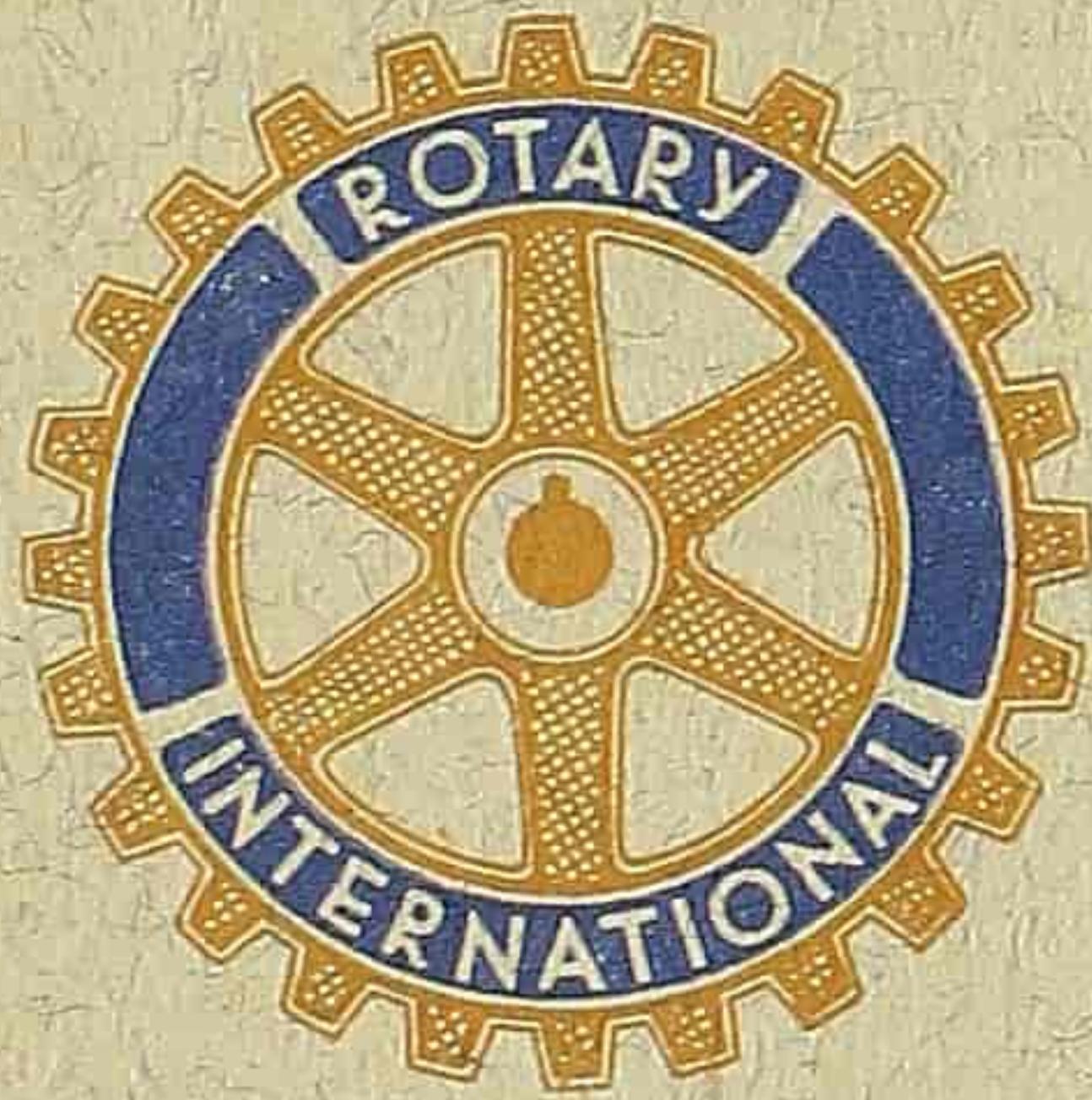

Poštarina plaćena u gotovom.

JUGOSLOVENSKI ROTAR

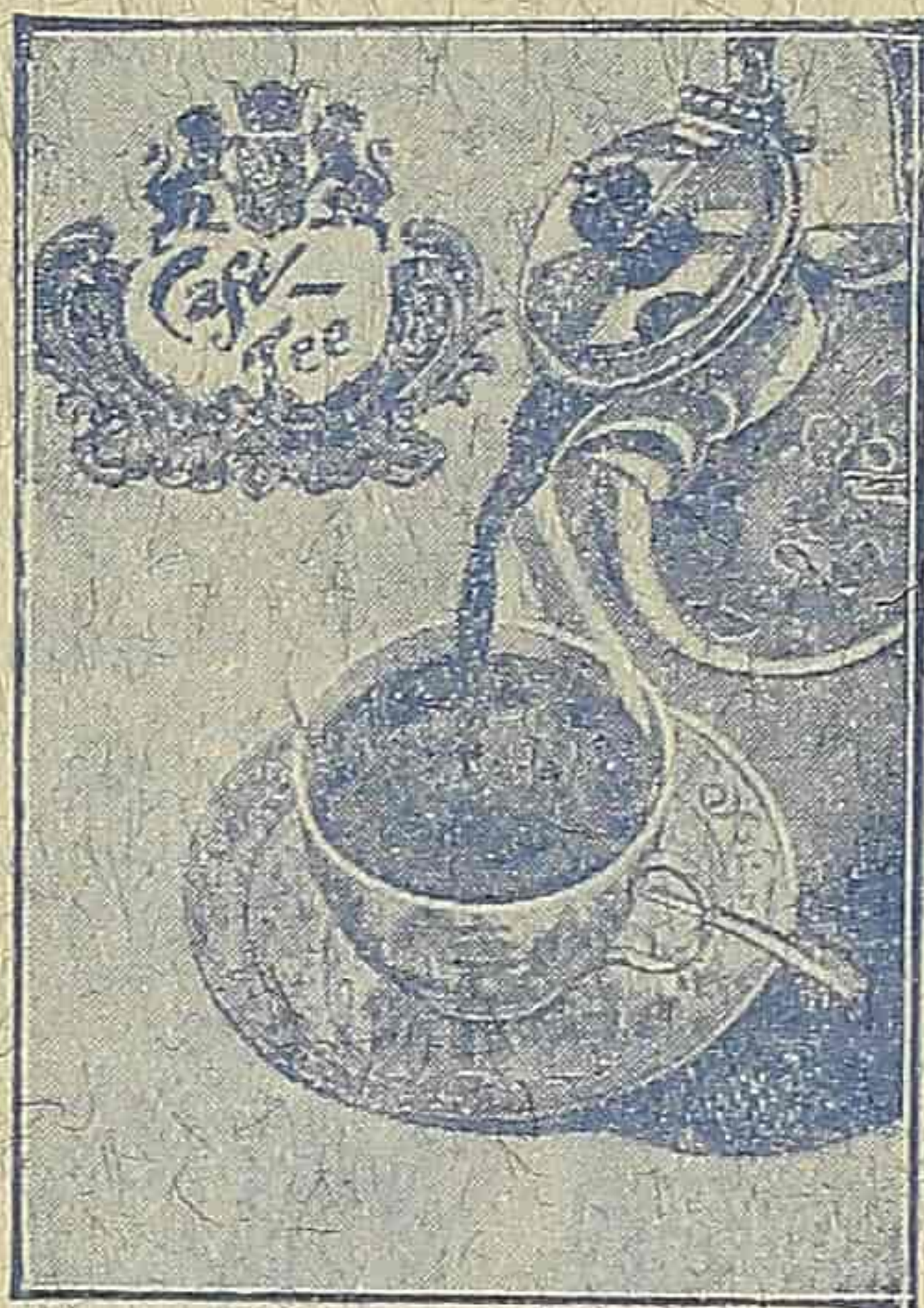

SUŠAK 1935 SEPTEMBAR

Šalica RAMIKU KAVE ili ČAJA

okrepljuje - osvježuje

Velepržiona kave

MARIO MIKULIČIĆ - RABIĆ
uvoz kave i čaja - Sušak

PREKOMORSKA PLOVIDBA D. D. SUŠAK

Brz.: Prekomorska

Telefon broj 1-54

Tomislavova 1

Saobraćaj prvoklasnih
teretnih parobroda
na sve strane svijeta

BRODARSKO AKCIONARSKO DRUŠTVO „OCEANIA“ - SUŠAK

Podržava sledeće redovite pruge

I. Jadran - Marseille - Španija - Nord Afrika - Kanarska ostrva i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Marseille, Barcelonu, Valenciju, Oran, Casablanku, Teneriffe i Las Palmas, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

II. Jadran - Malta - Španija - Maroko i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Maltu, Barcelonu, Valenciju, Alicante, Oran i Casablancu, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

III. Jadran - Nord Afrika - Valencija - Marseille i povratak

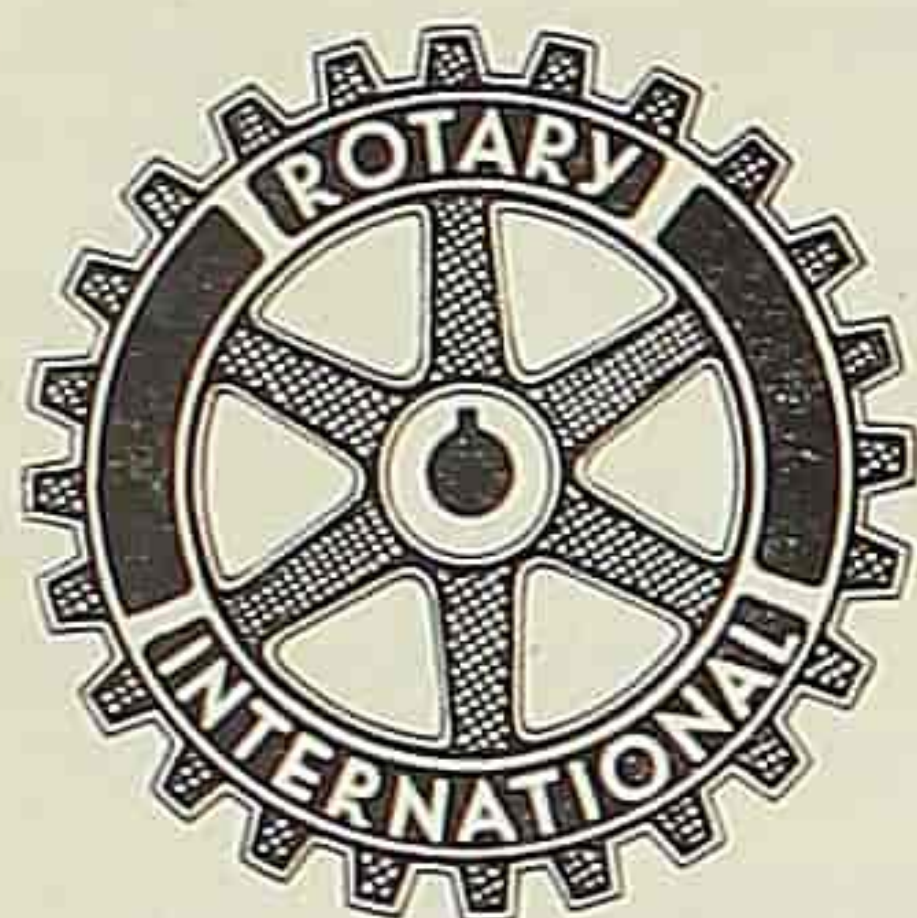
Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Tunis, Alžir, Valenciju i Marseille, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

IV. Jadran - Nord Evropa

Polazak: iz Sušaka, Šibenika, Splita i Dubrovnika 2 za: London, Anvers i Hamburg, tičući po potrebi i druge luke u pravcu pruge.

Za sve informacije obratiti se na Upravu društva u Sušaku, telef. br. 131, 323.

UREDNIK: Dr. VIKTOR RUŽIĆ
GUVERNER 77. DISTRIKTA
SUŠAK, STROSSMAYEROVA ULICA
BROJ 12 I. - - TELEFON BROJ 90
ČEKOVNI RAČUN KOD FILIJALE POŠT. ŠTE-
DIONICE U ZAGREBU BR. 39.552. — IZLAZI
SVAKOG 15-OG U MJESECU — CIJENA 60
DINARA GOD. — POJEDINI BROJ 5 DINARA

3 M E S E Č N O P I S M O

Draga braćo rotari!

1. Letnji meseci su prošli, članovi se vraćaju sa dopusta u svoje klubove i klubovi treba da pokažu sada što žive aktivnost.

Nijedan član ne smije da misli da je učinio svoju dužnost, ako je samo prisustvovao nedeljnim sastancima.

Rad u klubu, u odborima kluba i rotarski rad izvan kluba njegova je dužnost, čim stupi u rotarsku zajednicu.

Komponentni odbori treba da se sastaju bar jednom u mesecu, da uzmognu odrediti rad kluba u izvesnom smeru, isto tako i pojedini pododbori.

Naročito to vredi za odbore za služenje u klubu i zajednici.

Centralna uprava R. I. svesna potrebe da mladeži treba pomoći u ovo besprimerno teško vreme za nju da nađe odgovarajuće mesto u ekonomskom i socijalnom poretku, preporuča Rotary klubovima, da se tim problemom najozbiljnije pozabave.

U svakom klubu mora da postoji naročiti odbor za služenje mladeži podređen odboru za služenje zajednici. Ovaj treba da je sastavljen iz članova koji imaju ljubavi za mladež i smisla za njene probleme.

Pitanje naše mladeži je pitanje naše budućnosti. Rotarstvo je na tom polju mnogo uradilo, no prilike i okolnosti u kojima danas živimo imperativno zahtevaju od nas, da tu još jače pregnemo.

Mladež nemoćna da sama sebi pomogne, mora naći negdje oslona i tu mora rotarstvo da sudeluje.

Njen položaj je danas doista tragičan. Milijuni mladih ljudi širom sveta postali su žrtvom prilika, koje su izvan našeg dohvata. Mnoge voljne rada nezaposlenost je dovela do očaja i izbacila iz ljudskog društva. Toliko je mladih energija, toliko je mladih ambicija uništeno.

Problem mladeži međutim nije samo ekonomski problem — prem o njemu u najvećoj meri ovisi rešenje onog glavnog problema t. j. moralnog.

Mladež je dinamička, ona teži za uspehom, ona teži za radom. Ako ikada to danas ne smije biti prepuštena samoj sebi, ona treba nekoga koji će joj pomoći, da se osovi na svoje vlastite noge.

Centralna uprava R. I. očekuje od svih 3850 Rotary klubova koji se nalaze u svim zemljama sveta, da izrade svoj program za rad na tom polju i da ga privedu u život.

Ovim programom bavi se »News Letter« sekretarijata R. I. od 25 jula t. g.

Molim sve klubove, da tamo date sugestije prouče i prema specijalnim prilikama svoga mesta apliciraju.

Ovaj problem treba da bude predmetom diskusije u svakom klubu na jednom od narednih sastanaka, te molim, da me svaki klub obavesti što je u tom pogledu uradio.

Naročito se preporuča saradnja, bilo sa privatnim, bilo sa javnim odborima, koji već rade u Vašem kraju za dobro mladeži, a ako takvi ne postoje da se u život privredu.

2. Tragična smrt N. V. belgijske kraljice Astrid, koja je ovila u crno belgijski narod, našla je dubokog odjeka u svim srcima jugoslovenskih rotara.

Tumačeći ova čuvstva izrazio sam brzojavno sažaljenje guverneru belgijskog distrikta, od kojeg sam primio sledeće zahvalno pismo:

Mon cher Gouverneur,

J'ai été infiniment touché des condoléances que vous avez bien voulu m'exprimer à raison du deuil particulièrement cruel qui vient, une fois encore, d'atteindre notre Famille Royale et la Belgique.

Les Rotariens belges, auxquels je ferai part de votre geste si délicat, partagent avec ferveur la douleur du Roi Léopold III, Gouverneur Honoraire du 61ème District.

Je vous offre, mon cher Gouverneur, avec ma vive gratitude, l'expression de mes sentiments les plus sympathiques.

Camille Deberghe,
Gouverneur du 61ème District.

3. 27 Rotarska Konvencija održaje se se 22—26 juna 1936 u Atlantic City (U. S. A.) u prekrasnom morskome kupalištu na Atlanskom Oceanu.

Nadamo se da će se mnoga braća našega distrikta odvažiti na taj put, koji će im pored interesantne konvencije pružiti prigode da se upoznadu s novim svetom.

4. Novo primljeni klubovi 77 distrikta u R. I. Danom 27 VIII t. g. primljeni su klubovi Bačka Topola i Bitolj, 29 VIII klub Vršac i s danom 3 o. mj. klub Leskovac u R. I.

Čestitam ponovno novim saradnicima na našem rotarskom delu.

5. Svi naši klubovi primili su pismo od R. C. Opelika Alabama U. S. A. u kojem nas ovaj poziva da posvetimo jedan sastanak »međunarodnom sporazumevanju«.

Molim klubove da se tom pozivu odazovu i da odrede zato prvi sastanak u mesecu decembru.

6. **Međuklupski sastanak** upriličio je dne 9 o. mj. naš agilni R. C. Vukovar sa prospektivnim klubom u Slavonskom Brodu i sa klubom Osijek.

Sastanak je nadasve uspeo, te se preporuča i ostalim klubovima da take sastanke što više upriličuju, jer su dobro sredstvo za stvaranje iskrenog rotarskog drugarstva.

7. **Najbolju frekvencu** u ovom mesecu imadu klubovi Vukovar (84.21%), Osijek (79.17%) i Karlovac (76.20%).

Naknadno primljenim izveštajem za mesec juli kluba Novi Sad (54.54%) i Vršac (62.42%) povisuje se frekvenca za mesec juli od 52.35% na 66.37%.

Molim ponovno sekretare klubova da odmah nakon zadnjeg sastanka u mesecu pošalju svoje izveštaje o prisustvovanju klupskim sednicama.

Sa srdačnim rotarskim pozdravom

Dr. Viktor Ružić,
guverner 77. distrikta R. I.

CILJEVI I METODE ROTARSTVA

Ciljevi

Rotarstvo ispoveda ideal služenja i smatra ga osnovicom svake čestite delatnosti. Ono naročito nastoji:

1. da širi poznanstva kao priliku za služenje;

2. da postavi visoka etička merila u poslu i zvanju, da prizna vrednost svakog korisnog zanimanja i da rotari služeći zajednici dižu ugled svog zvanja;

3. da svaki rotar primenjuje ideal služenja u svom ličnom, poslovnom i javnom životu;

4. da unapređuje međunarodno sporazumevanje, dobru volju i mir putem svetske drugarske zajednice ljudi od posla i zvanja, koji su se ujedinili u idealu služenja.

Metode

Rotarstvo deluje u svojim klubovima putem 4 glavna odbora (komponentni odbori) čiji rad određuje, nadgleda i koordinira odbor za ciljeve i zadatke. Ti odbori jesu:

1. *Odbor za služenje u klubu.* Taj odbor nadgleda i koordinira rad pododborra za klasifikaciju, za prijem u članstvo, za program, za drugarstvo i za rotarske informacije, kao što i rad svih posebnih eventualnih odbora za unapređenje klupskog delovanja.

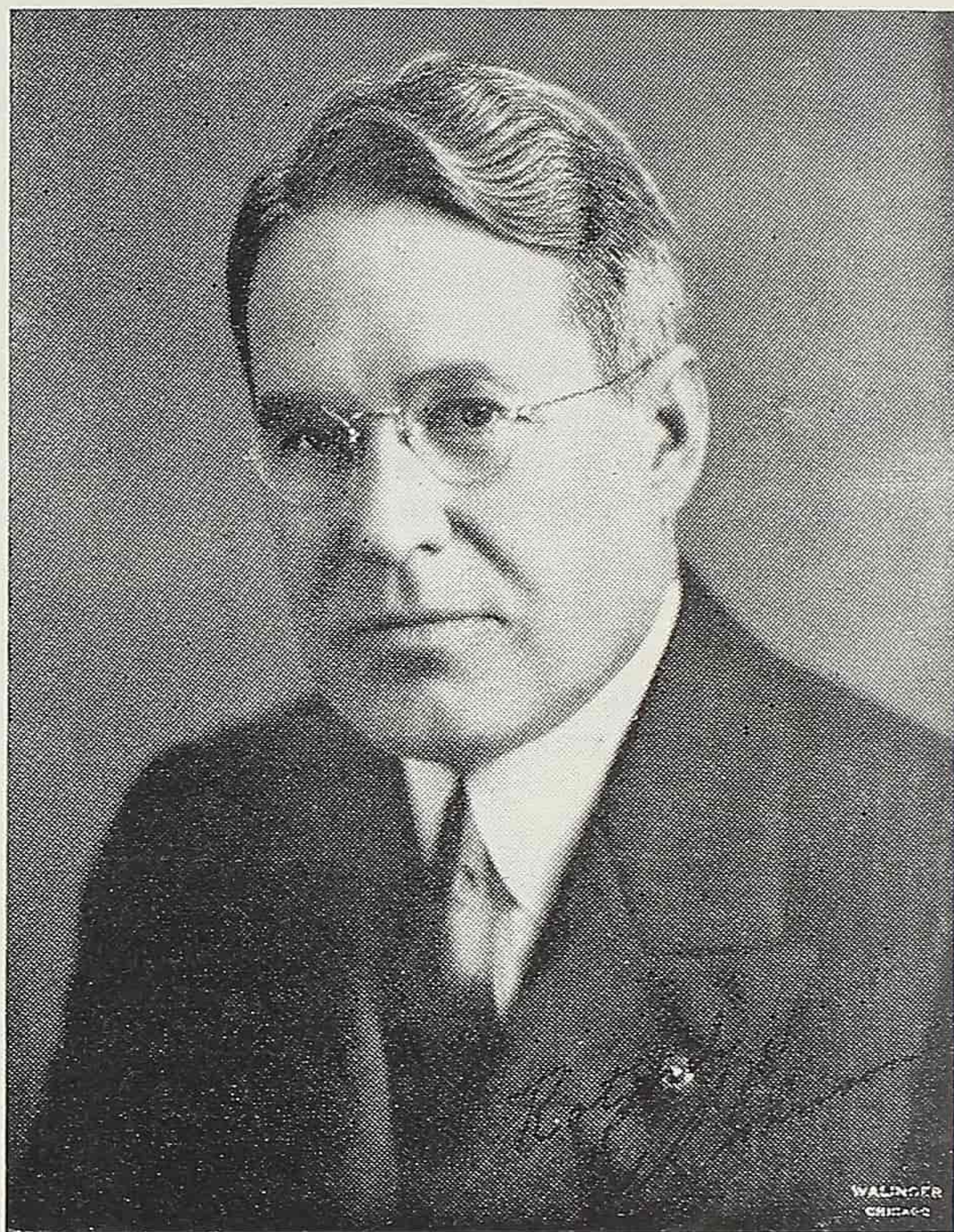
2. *Odbor za služenje u zvanju.* Taj odbor zasniva i provada osnove određene da članovima kluba pojačaju interes da u svom zvanju što više uzdignu standard poslovne prakse i da stvore što intimnije, srdačnije i korisnije odnose između raznih zvanja.

3. *Odbor za služenje zajednici.* Taj odbor zasniva i ostvaruje osnove određene da svakog člana kluba pobude na najstrožu ocenu svojih dužnosti prema društvu, na što konstruktivniju saradnju na promicanju općeg boljitka, kao što i na što veću pripravnost da saraduje u svakom nastojanju za opće dobro.

4. *Odbor za međunarodno služenje.* Taj odbor nastoji da unapredi razumevanje i duh prijateljstva, snošljivosti i saradnje između svih naroda i time razvije onaj opšti svetski duh, koji jedini može životvorno da ostvaruje opštu dobru volju.

NAŠ PREDSEDNIK ED. R. JOHNSON

Ed. Johnson rodio se u Auzori, Illinois, a svoje nauke svršio je na Alleghany Institutu u Roanoke i na Purdue univerzi. Sada je predsednik »Virginia Supply Company« i »Roanoke Securities Corporation«, te direktor i administrator raznih poslovnih i finansijskih poduzeća u Roanoke, Virginia.

Osim toga Johnson je direktor trgovačke komore države Virginia, te bivši odbornik trgovačke komore Sedinjenih Država. Neko vreme bio je predsednikom trgovačke komore u Roanoke, kao i predsednikom Y. M. C. A. i uprave skauta u istom mestu.

Igrao je važnu ulogu u radu oko organizacije Roanoke Community Fund, kojeg je bio prvim predsednikom, dok sada vrši funkciju podpredsednika. Za vreme svetskog rata služio je u vojsci Sedinjenih Država kao kapetan, a kasnije kao major.

Johnson je članom R. C. u Roanoke od god. 1920. Bio je predsjednikom više klupskih odbora, te predsednikom samog kluba u godini 1927—28. God. 1932—33 bio je guvernerom 56. distrikta R. I.

Posećivao je razne konference i sastanke svog Rotary distrikta, te je bio delegatom R. C. Roanoke na četiri konvencije R. I. God. 1933—34 bio je podpredsednikom R. I., te predsednikom konvencije u Meksiku (1935), gde je i izabran za predsednika Rotary International za god. 1935-36.

ODGOVORNOST SLUŽENJA U ZVANJU

Među ostalim pitanjima, što su se raspravljala na prošloj konvenciji u Meksiku, jedno od najvažnijih bilo je pitanje o odgovornosti služenja u zvanju. O tom pitanju referirao je predsjednik R. I. B. I. Edwin Robinson (Sheffield, Engleska), naš prijatelj sa zagrebačke konference. Iz njegova govora prenašamo ovdje nekoja važnija mjesta.

»U glavnom smatralo se je službu u zvanju nekakvim kodeksom. Imali smo utisak, da je Rotarstvo organizacija, kojoj je svrha, da dovede ostale ljude na pravi put, zanemarujući tako pravo značenje rotarske nauke, koja nas uči, da imamo smatrati naše zvanje kao zgodu da služimo svom bližnjemu. Prava lozinka našeg pokreta, kojom se mi toliko ponosimo i u kojoj je utjelovljena ideja služenja, »služenje nada sve«, utopila se je u onoj drugoj »tko drugome služi, koristi sebi«.

Kad su me zamolili, da Vam govorim o tome, što je potrebno, da se uvjeri svakog pojedinog Rotara o odgovornosti u njegovom zvanju, rado sam prihvatio poziv, premda sam na temelju svog iskustva držao, da to pitanje spada više u odbor, nego li u plenum konvencije. Uza svu delikatnost ovog pitanja, odlučio sam, da Vam o tom govorim.

Dopuštam, da je svaki Rotar na svijetu isto tako uvjeren o odgovornost služenja, kao što sam i ja. Mi ne možemo, da pogledamo u svačiju dušu, da vidimo, da bi on doista radio onako, kako se to očekuje od njega. To spada na svakog pojedinca, da on sam ispita svoju savjest i upita samog sebe, da li je u svom radu potpunoma uvjeren o odgovornosti služenja u svom zvanju.

Sklon sam, da vjerujem, da je svaki pojedini Rotar u glavnom uvjeren o svojoj odgovornosti i, što je još važnije, da je nastoji prama svom naziranju provesti u djelo. Možda sam nešto presangviničan, ali držim da neće nikome od nas škoditi, ako se pozabavimo ovim pitanjem, koje smo gore postavili.

U služenju u zvanju nema nikakvog sakrivanja iza leđa kluba ili organizacije. Nama može laskati, da je naš klub priredio jednu plivačku utakmicu dječaka ili priskrbio glazbene instrumente i kompletne uniforme drugoj grupi dječaka ili pak sudjelovao u nekom drugom filantropskom radu. Neću ni jednom riječi da kritiziram lijepa djela, što su ih Rotary klubovi izvršili i danas vrše širom cijelog svijeta, ali imade na tucete i drugih organizacija, koje čine ista djela, a — dozvolite, da vam tiho prišaptmem — čine ih baš isto tako dobro kao i mi.

Mi možemo reći svijetu, što mislimo o razoružanju ili o potrebi jednog internacionalnog pomoćnog jezika i t. d., ali, na koncu konca, nas će se prosuđivati upravo na onom polju, koje mi zovemo služenje u zvanju, a odnosi se na to, kako vi i ja stičemo svoj svagdanji kruh. Glavno je pitanje na koji način mi vodimo svoj posao i vršimo svoje zvanje, kako postupamo sa svojim podređenima; drugim riječima, na koji način mi dovađamo u sklad želju i potrebu za dobitkom sa svojom očitom pripravnosću i željom, da pošteno služimo javnosti.

Služenje u zvanju nema ništa teatralnoga u sebi. Nema tu fanfara ni trublja, niti ičega drugog, što bi imalo da raspali dušu i maštu, pak,

ipak sama ideja, da vršimo svoj posao časno i dolično, vodeći kod toga računa i o svom bližnjemu, kadra je da doprinese mnogo ozdravljenju bolesnog svijeta, rušeći sve zapreke, nespornost i intolerancije kao i odstranjujući ono zlo, što mori danas svijet, a to je strah pred budućnošću.

Na ovom polju može svaki pojedinac učiniti, a nadam se, da i čini, mnogo u promicanju dobre volje, sporazuma i mira među narodima. Često se mimoilazi služenje u zvanju, tobože zato, što ga je teško shvatiti. Ono je doista teško, ali ne teško za razumjeti, već zato, što njegovo provadanje zadaje boli. Ono pogađa čovjeka ondje, gdje on živi, ali zato nema u njemu ništa kompliciranog ni misterioznog. Ja se pitam, da li je baš ta njegova jednostavnost, koja ga čini teško shvatljivim, ili je možda uzrok toj teškoći, što mi nećemo, da mu otvoreno i pošteno pogledamo u oči?

Vele, da nema većeg slijepca od onog, koji neće da vidi. Jedno je u tome istinito, da vi ne možete odkloniti odgovornost u svojem služenju u zvanju ili je baciti na drugog koga. To je staza, kojom svaki čovjek mora sam poći.

Krivo je mišljenje, da je Rotary jedno karitativno društvo. Naprotiv istina je, da mi ne možemo biti dobri, — govoreći sa stanovišta našeg zvanja — ako naš rad nije efikasan. Isto tako ne može naš rad biti efikasan, ako nismo dobri. Moramo biti na čistu o tome, da, ako Rotary radi samo na polju karitativnosti, tada nije ništa drugo, nego jedno filantropsko društvo više, te prema tome sasvim promašuje svrhu, radi koje je osnovano, naime da pomaže samog sebe, a ne drugu koju organizaciju, šireći u poslovnom svijetu neku višu civilizaciju. Civilizacija je uopće u cijelom svijetu uzdrmana, pak zato nije ni čudo, da u našem društvu imade ljudi, koji nastoje, da nas povežu, da je ponovno učvrstimo.

Moram naglasiti, da mi u tom pogledu kao organizacija možemo učiniti vrlo malo. Osobna odgovornost svakog pojedinca je ono, što je kod toga važno. Mi trebamo primjerom da pokažemo, da je Rotar čovjek, koji nastoji vršiti svoju individualnu odgovornost time, što on izravno sudjeluje. To je naša odgovornost služenja u zvanju. U svakoj zemlji, gdje Rotary postoji, čitav poslovni život osniva se na dobitku, prema tome je sasvim suvišno naglašavati, da je naše zvanje samo prilika, da se služi društvu.

Danas to ono nije, sutra to može biti, jer vidimo i u tom pogledu napredak u svijetu. Svijet sve više i više dolazi do toga, da nosi odgovornost za blagostanje svojih sastavnih djelova. Počeli smo, da odgovaramo afirmativno na poznato biblijsko pitanje: »Zar sam ja čuvar svog brata?« Taj afirmativni odgovor vidimo u obliku velikih pokušaja u industriji.

Sve te stvari tiču se nas osobno. Za nje mi snosimo odgovornost ne kao nadljudi — kako je to negdje netko rekao — već kao obični, dobromisleći poslovni ljudi, koji kao takovi ne volimo, da se itko miješa u naše poslove. No, kod toga ne smijemo zaboraviti, da je to čuvstvo negodovanja, da se iz vana miješa u naše stvari, tek onda opravdano, ako mi unutar našeg zvanja nosimo sami potpunu odgovornost.

Naglasio sam, da se odgovornost jednog Rotara u njegovom služenju u zvanju sastoji u tome, da on vrši svoj posao efikasno, u potpunom smislu riječi, sa dobitkom, jer se bez dobitka ne može voditi posao, i napokon pošteno. Mnogi drže, da je onaj, koji je udovoljio tome, ispunio čitavu svoju odgovornost, dok ih imade i takovih, koji misle, da to nije dosta, već da Rotar treba da bude »čuvar svoga brata« t. j. da ga upozorava na njegovu odgovornost.

Ovo je već jedna delikatna a i škakljiva stvar, jer nitko od nas ne želi, da ga netko opominje. No uza sve to, mi smo dužni, da i izvan svog vlastitog posla, nastojimo podići standard naše struke kao cjeline, jer imade malo zvanja i zanimanja, kojima se ne bi dalo prigovoriti. Kod toga moramo biti vrlo oprezni, da ono, što činimo, činimo ne kao Rotari, već kao obični građani.

Vi ćete me možda pitati, kad ću odgovoriti na pitanje, što sam si ga postavio na početku? Ja sam u tome kao ona mala djevojčica u školi, koja je neznajući, kako da nariše svoje buduće zvanje, pružila učitelju na koncu sata svoj papir, a da nije na njemu ništa narisala. Kad ju je učitelj upitao, zar ne zna, što želi biti, ona mu odgovori: »Molim, znam, ja se želim udati, samo ne znam, kako da to narišem«.

Bojim se, da je tako i samnom. Ja sam u svom govoru iznio pred vas to pitanje, ilustriravši ga sa više strana, kako pako da se ono riješi i provede u djelo, to prepuštam odboru!!

PROŠLOST JEDNE STARE OPATIJE

Ovih dana izišla je nevelika knjiga: »Povijest dobra Kutjeva za vrijeme njegova pripadanja naukovnoj zakladi (1774—1882)«. Na dnu zaglavka stoji ime auktora: »Milan Turković u sedamdesetiosmoj godini života«.

Baron Milan Turković naš je brat rotar, past-cretsjednik i jedan od osnivača našeg sušačkog kluba. I evo, kako sam veli, u sedamdeset-i osmoj godini života on piše historiju dobra, koje je i on pomogao da digne na veličinu i na glas jednog od najuzornijeg gospodarstva u našoj zemlji.

Ali nekoliko dana prije mi smo od našeg brata Turkovića primili još jedno lijepo djelo pod naslovom: »Prošlost Opatije Bl. Dj. Marije Vallis honesta de Gotho seu Kuttyeva«. Ta je radnja izišla u dvije sveske u kojima je na osnovi mnogih dokumenata, savjesno i minuciozno obrađena historija te drevne opatije i to od njezina osnuća 1232 pa do godine 1773, kad je, nakon ukinuća Isusovačkog reda, kome je opatija u posljednje doba pripadala, prešla pod vlast državnu, koja ju je prisvojila i držala do god. 1882, dok nije s imanjem Kutjevom dospjela u ruke sadašnjih vlasnika, braće Turkovića.

Vanredno je zanimiva historija spomenute opatije. Nju su osnovali Cisterciti, red, koji je u srednjem vijeku bio došao do velikog ugleda prednjačeći u ratarstvu i gazdinstvu, u znanju i umjeću. Imamo da

budemo zahvalni našem bratu Turkoviću, što nas je bolje nego iko do sada upoznao s tim vrlo važnim redom, kao i s mnogim detaljima iz turskog pašovanja u Slavoniji, koje pada između god. 1536 i 1696. Vrlo živo obrađen je i onaj period, kad se opatija nalazila u rukama Isusovaca. I tako je i ta naša starina, opatija Bl. Dj. Kutjevačke, dobila

svoga historičara, koji nije samo tačan u izlaganju svih podataka nego i vrlo zanimiv. Ove se njegove historijske radnje čitaju kao kakva pripovijest. A to je velika prednost.

U isto vrijeme izišle su iz pera našega past-cretsjednika i dvije kraće studije: »Prehistorija podgorja Krndije« i »Požeška dolina u povijesno doba do XIII vijeka«. I u tim se je kraćim stvarima naš vrijedni brat pokazao kao stručnjak.

I sve to u sedamdesetosmoj godini. Daće Bog, te će naša nauka dobiti od njega još ponešto, jer je naš past-cretsjednik u radu upravo neumoran. Prava slika i prilika savjesnog rotara.

Viktor Čar Emin.

ŠTA JE ROTARY POKRET

I

KAKOVU ULOGU U NJEMU IGRA PRIJATELJSTVO?

Preko 2000 milijuna ljudi žive na našem globusu. Rađaju se da nastave delo čovečanstva, muče se u tuzi i pečalbi da si u većini priskrbe najpotrebnije potrebe za život te da umru i ostave svoja mesta onima novim koji su se ili koji će se roditi možda nešto bolje, ali kako stvari danas stoje, sigurno gore nego što su ih primili od svojih otaca.

Moderni napredak, komunikacije i materijalne tekovine čovečanstva približile su ljudstvo mnogo bliže nego ikada u historiji i povezale celi globus u jednu celinu. Danas radijem obiđe vest svet za cirka tri minuta i mi saznajemo mnoge vesti prije nego pojedinci ili kontinenti, kojih se to izravno tiče. Danas nije svejedno za celu Evropu da li je žito u Americi ili soja u Mandžuriji rodila. Englezima i Amerikancima je nevoljko što je nastala katastrofa u plantažama gume na dalekom otoku Javi. Četiri kontinenta očekuju da se Istok smiri, ako ne iz nečega drugog a ono iz ekonomskih razloga. Svi smo tako usko i tesno povezani, da nemože jednom kontinentu, jednoj državi, jednoj struci a niti pojedincu biti dobro, ako je drugima loše. Zato je danas uloga i potreba pravoga Rotarstva, kada su se pojedincima i državama, mozak, kičma i srce ukočilo, od presudne važnosti. Nije sastav ideja i nastojanja Rotary pokreta nov i jedini, nego samo način ostvarenja istih. Mnogo je drugih, sličnih a i mnogo većih organizacija koje imaju ista nastojanja. Sva ova nastojanja stara su toliko koliko i čovečanstvo. Za tu ideju palo je od najstarijih filozofa pa do današnjega dana vrlo mnogo zdrave ali nažalost i otrovne krvi. Nastojanja Rotary pokreta je sveta borba u svetlu sviju svetala, za savršeno dobrog čoveka punog srca i ljubavi. Rotary ne veruje kako bi Henri Barbuse rekao, da se deca rađaju u crvenim ili plavim gaćicama. Rotary pokret nije niti antikapitalistički a niti kapitalistički u današnjem tumačenju ovih izraza.

Rotary po svom invencioznom načinu klasifikacija ljudi raznih struka a i raznih nazora nastoji da ih najprije učini dobrim i otmenim drugovima i prijateljima, koji će svoje služenje da vrše na korist općenitosti i svoje okoline **ali uvek sa primenom najvećih etičkih principa.** U rotarstvu je Etika jedna adogmatična dogma uvetovana kod primanja u našim tačno preciziranim ciljevima. Rotar treba da bude uvek spreman da poslušna glas svoje najdublje savesti, da vrši svoje dužnosti na općenito dobro i bude dobre volje. Rotar mora tako da deluje, do maksimuma svoje savesti, može da prihvati kao princip opće važećeg zakona a ideje humaniteta da ceni iznad svega. Svakom čoveku ima da pristupa kao čoveku, jer kako nema poluistina tako nema ni poluljudi.

Da bi postigao svoja nastojanja Rotary forsira danas najpotrebitije čovečanstvu u ovim skućenim vremenima, a to je zdrav razbor, najveću tolerancu i bezkompromisnu pravdu. Svaki Rotar ima da za-

drži zdrav i najveći razbor kako u svojim najsitnijim stvarima i poslu, tako i u činjenicama, koje su za njegovu okolinu i općenitost od presudne važnosti. Rotar ne sme da naseda dnevno izbačenim idejama i parolama za bilo čiju korist, a protiv interesa svoje okoline, svoje zemlje i čovečanstva. Rotar mora biti tolerantan do krajnjih granica kako u svom privatnom tako i poslovnom životu, da bude svetao primer drugima. Rotar mora da sebi meri pravdu istim metrom, kao što ju meri drugima i da nastoji da dođe do jednog potrebnog i pravednog socijalnog poretka, da se bori protiv svih predrasuda i bludnja prošlih generacija u svojoj okolini kao i među čovečanstvom, jer inače nema daljnog teško stečenog napretka.

Rotar traži jedno pravedno sporazumevanje i koordiniranje svih interesa celoga čovečanstva bez izrabljivanja sa ijedne strane, jer smatra da je izrabljivanje nečasno, možda bilo potrebno mnogo puta i pojedincima i za općenite tekovine čovečanstva — ali uvek nečasno. Neće čovečanstvo samo po sebi, jer je večno i jer postoji borba vrste za održavanje, propasti, ali će propasti sve one tekovine, koje su čoveka učinile čovekom.

Rotary ne traži da postigne što veći broj članova, nego nastoji da ujedini ljude visoke kvalitete, koji će onda svojim radom i primerom, da svoje ideje prenesu na svoju okolinu na svoj narod a preko njega na celo čovečanstvo.

Samo po svojoj ideologiji i nastojanjima, koja se na jednak način provodaju u klubovima svih pet kontinenata, po sklopljenim prijateljstvima po celom globusu, po svom nastojanju da se čovečanstvo organizuje kao celina, po svom nastojanju da svugdje i u svemu čovečno postupa, Rotary pokret je internacionalan. Da bi Rotary pokret mogao svoje ideje i nastojanja da pretvori u stvarnost postavlja kao prvi zalog svakog rada i uspeha jedno pošteno i otmeno drugarstvo i prijateljstvo među svojim članovima. Prijateljstvo i drugarstvo sklopljeno u klubu nije samo sebi svrha, nego treba da bude izvor istih, koje će se prenositi u svom malom svakdašnjem radu na svoju okolinu i tako dalje, da se jednom izgode sve razlike između klase i klase kao i rase i rase.

Da se postigne jedno otmeno i pošteno prijateljstvo i drugarstvo potrebna je pre svega jedna gola iskrenost, najpre prema sebi samome a onda prema svojim drugovima. Bez iskrenosti ne može ni jedno nastojanje imati uspeha ili trajne vrednosti. Priznavanje greške uvek je teško neugodno i gorko, ali se nikada ne osuđuje među otmenim prijateljima, nego naprotiv dobiva svoju veliku vrednost. Kako naš narod ceni prijatelja može nam najbolje da posluži narodni izraz, kada nekoga upitate: je li to tvoj prijatelj i dobijete odgovor: Jest dobar prijatelj dao bih mu krvi ispod grla.

Naše nedeljne večere treba radi toga da budu pričešće prijateljstva i otmenog drugarstva. Naš sastanak treba da bude punjenje akumulatora prijateljstva i drugarstva i poštenog nastojanja, koje će onda da daje i svetlost i pokret nama i drugima kroz celi tedan dana. Naš rad na sastanku treba da bude simbol našeg nedeljnog rada.

Današnji život sa svojim nepojmljivo visokim pritiskom svih nevolja i nedaća osamio je današnjega čoveka i prepustio ga njegovoj tuži i

pečalbi. Dobro je da čovek bude i sam, da uzmogne sam sa sobom doći na čisto ali previše samoće nije nikada dobro. Nemoguće je imati prijatelja, razumevanja i ljubavi kod drugih ako se to i ne daje. Prijateljstvo se uvek više očituje u akciji nego u reči, jer reč ostaje obično samo na usnama i radi toga razloga je možda najteže govoriti o prijateljstvu o kojemu je toliko pisano i govoreno, ali ga je nemoguće staviti u jednu definiciju.

Treba da se setimo samo naših najmlađih dana, našeg školovanja pa da se uverimo koliko smo mi vremena prijateljima i prijateljstvu žrtvovali. Koliki su se dani proveli u prepričavanju. Kako se je sve i o svemu govorilo i dogovaralo sa prijateljima. Nisu u tim razgovorima rešeni bili problemi naše mladosti, ali smo se naučili poštivati jedan drugoga, naučili smo se biti tolerantni, birajući izraze i formu, da nebi druga i prijatelja uvredili, jer smo slobodu mišljenja i za sebe i za druge smatrali najvažnijom. Među nama su se svi sporovi lako izgledili i smatrali smo svako nastojanje svoga i druga i prijatelja bez promišljanja ispravnim i poštenim.

Radi svih ovih razloga polaže Rotary Pokret prvu i najveću važnost na prijateljstvo.

Aksiom je da je svaki Rotar takav, pa je samo radi toga i razumljivo da se sa Rotarima iz potpunoma stranog sveta od prvog susreta osećamo povezani, kao stari drugovi, koji se već mnogo leta poznaju i koje od nas kao ljudi ništa ne deli, a koji imaju ista nastojanja da održe i porade na svetskom miru, koji Rotary pokret forsira.

Radi toga kao prvu stvar i rad u svakom klubu treba gajiti prijateljstvo koje jedino daje jamstvo, da će svrha kluba biti postignuta.

Vlada Filipović (R. C. Vršac).

ISTORIJAT VRŠCA*)

Kada putnik ma sa kog kraja banatske ravnice dolazi u Vršac, njega će još iz daleka pozdraviti vršačka kula sa svojim razvalinama. Odmah na prvi pogled se vidi da je to jedna prastara ruševina, pa se nameće pitanje kakvo je to utvrđenje bilo, ko ga je sazidao?

Rečita fama priča naširoko i nadugačko, da kula potiče iz doba kada je pod njom duboka ravnica bila »Slatko More«. Za dokaz se navode rupe na spoljnoj strani kule, koje se još uvek vide, a u kojima su bile učvršćene gvozdene karike za vezivanje lađa.

Prema drugima, ona je bila samo jedna rimska karaula.

Dalje se tajanstveno priča o tome koga je kula sakrivala — razume se ne ljude. U njoj živi jedna opčarana kraljevska kći u obliku zmije, sa sjajnom krunom na glavi, a kruna je posuta dragim kamenjem. Ona se pojavljuje u ponoći svakih sto godina da zatim bude iskupljena.

*) Istorijski podaci, uzeti iz dela „Istorija grada Vršca“ od Milekera.

Neki pričaju da tamo stanuje sveta Cecilija koja je zabrinuta za sudbinu Vrščana, njezinih šticenika. Ona lebdi u vazduhu nad Vrščem, okružava ga jednom mrežom tako da ga ne može snaći beda koja mu pretila. Tako je učinila god. 1763 kada se u Banatu pojavila kuga, koja je u obližnjem selu Pavlišu besnela a Vršac je ostao netaknut.

Toliko o kuli, toj najinteresantnijoj građevini Banata.

Sada da vidimo kada je čovek najranije živio u ataru Vršca. O tome svedoče nalazi starina kojima je predeo naročito bogat, a koji se mogu videti u velikoj količini u vršačkom gradskom muzeju.

Jedan nalaz iz 1888 god., prilikom kopanja velikosrediškog kanala, svedoči da je čovek živio u ovoj okolini, u društvu džinovskih debelo-kožaca — mamuta i dr. — još u diluviumu, u dobu neglačanog kamena.

U neolitskom periodu, u dobu glačanog kamena, čovek je ovde imao ne manje nego sedam naselja.

U brončanom dobu bio je lokomitet Vršca takođe naseljen. O tome nam svedoče naselja u dolini Vizeša, zemljani šanac na pošumljenom bregu u majdanu, kao i groblje urni u Ludešu.

U gvozdenom periodu nalazilo se na severnoj padini brega, na kojemu je kapela, jedno naselje, čiji su stanovnici bili pod uticajem kelske latinske kulture.

Istorisko doba Vršca počinje u drugom stoleću posle Hrista. Tada su ovu okolinu poseli Rimljani, između 101 i 106 god., koji su kod obližnje Varadije nazidali kastel »Arcidovu« čije je predutvrđenje služilo za obranu od Joziga koji su bili nastanjeni zapadno od Vršca. Ostaci ove tvrđave pronađeni su 1885 god. u gradskom parku.

Naš su predeo, koji je uvek pružao stanište raznim narodima, 258 g. p. H. preplavili talasi seobe naroda. U tom dobu napredovalo je jedno naselje u velikom ritu a drugo na istočnom kraju istoga rita.

Današnji Vršac pojavljuje se tek početkom XV veka i to pod okolnostima, koje čine verovatnim da je tadanje stanovništvo našega predela bilo jako protkano slovenskim elementima, da je šta više i sam Vršac slovenskog porekla, jer njegovo ime »Podvršac« znači pod bregom, a Vršac »brdsko mesto«.

U tom dobu prostiralo se mesto Podvršac na padini brega ispod Đavolje jazbine, kao što je i dokazano nalazima raznog oružja, nakita i građevinskih ostataka, sa slikarskim tragovima. Ovi su nalazi važni jer su posle 1390 god. turski upadi, koji su se stalno ponavljali, sve uništili, zbog čega je i razumljivo zašto tako malo znamo o prošlosti naše okoline.

Za obranu od stalnih turskih upada za vreme mađarskog kralja Sigmunda (1387—1439) nazidani su gradovi na raznim mestima Banata. Onda je svakako sazidan i vršački grad pod čijom se zaštitom i okriljem prostirao i Podvršac.

Sa kraja XV veka imamo jedan interesantan izveštaj koji se odnosi na vinogradarstvo u Vršču. Poznato je iz 1494 g. da su u ono doba na dvoru ugarskog kralja Vladislava plaćali 10 $\frac{1}{2}$ dukata za bure vršačkog vina.

Kada je za vreme sultana Sulejmana 1552 g. Ahmed paša nastupio protiv Temišvara, on je prvo zauzeo Vršac. Za vreme Turaka Vršac je pripadao temišvarskom vilajetu, a ležao je na granici Erdelja.

Godine 1594 na potstrek Erdeljaca počese stanovnici Banata sa ustancima da bi stresli turski jaram, ali bez uspeha.

Tom prilikom nastradao je vršački vladika Teodor Nestorović koga je temišvarski paša, koji je bunu ugušio, dao živog oderati.

Suveren Erdelja Batori zauzeo je 1595 g. posle Bokšana i Vršac, te je za kratko vreme Vršac pripadao kneževini Erdelju. Ali već u 1605 g. vidimo tvrđavu opet u turskim rukama.

Turski svetski putnik Evlia Čelebi došao je 1666 g. u Vršac i opisuje ga ovako: »Vršac je vojvodstvo i sudsko mesto, u njemu je jedan konjički kentura i janičarski serdar. Njegov grad je nazidan na bregu u obliku bedema, a sa istog se može videti sedam konaka daleko (sedam dana putovanja). Na jugoistočnoj strani od grada nalaze se 300 većih i manjih lepih kuća sa krovovima od dasaka, a same kuće su prostrane i sa baštama. Ulice su slabo kaldrmisane jer ovde nema blata. Istočna strana od varoši sve do grada zasađena je vinogradima, vazduh je prijatan, stanovništvo zdravo, gostoljubivo i predusretljivo. Plavo grožđe je ukusno ali mu je sok opor, u varoši vlada jevtinoća a mesto je bogato«.

Krajem XVII veka mir je bio narušen ponovnom ratnom grajom. Knez Evgenij Savojski potisnuo je znatno Turke. U okolini Vršca svet je živeo u kolima uvek spremam na begstvo. Već krajem 686 g. carske su trupe zavladaile celom okolinom i uvele su svoju administraciju. U to doba spada ponovno osnivanje Srpskog pravoslavnog vladičanstva.

God. 1717 organizacijom Tamiškog Banata postao je Vršac sresko mesto u koje su zajedno sa vojskom došli prvi Nemci.

God. 1733 pored starog srpskog mesta, koje je 1717 g. imalo 70 kuća, bilo je obeleženo posebno mesto za nemačke vinogradare iz doline Mozera, koje je za razliku od starog srpskog mesta dobilo ime Nemački Vršac.

Oba mesta imala su posebnog načelnika. Načelnik srpske opštine zvao se knez a nemačke kmet.

Prvi nemački stanovnici, za koje je određen brdoviti predeo, bili su vinogradari. Na tom brdovitom predelu oni su pored starih mogli da sade nove vinograde.

Tada je osnovana Rimokatolička crkvena opština a 1728 sazidana je i crkva od kamena. Tako se uskoro razvio jedan marljiv život. Sresko mesto je privuklo mnogo zanatlija a još su u prvim danima odobreni i vašari što je doprinelo podizanju i cvetanju trgovine.

Uskoro je došlo i vreme iskušenja. U t. zv. turskom ratu 1738 g. morali su naseljenici da beže, a rumunjski pobunjenici iz okolice njihova mesta su oplačkali i pretvorili u prah i pepeo. Ovom se pridružila i kuga koja je imala isto dosta žrtava. Radi uspomene na emigraciju sazidali su oni koji su se vratili 1740 g. kapelu sv. Rokusa.

Sledeće godine pokazuju nov razvoj. God. 1749 Vršac je utvrđen definitivno za srpsko pravoslavno vladičansko sedište. To je doprinelo da su se naselili mnogi Srbi. God. 1759 sazidan je vladičanski dvor, a 1761 mala srpska crkva i najzad 1783—85 velika srpska crkva.

Vršac je imao 1792 g. 5212 pravoslavnih, 3140 katoličkih i 5 evangelističkih stanovnika. Ukupno 8402 stanovnika.

God. 1795 udružene su srpska i nemačka opština a 1817 g. ispunjena je težnja Vrščana da njihovo mesto postane slobodna kraljevska varoš.

Već 1795 g. organizuju se zanatlije i trgovci. Zanatlije su 1818 g. dobile esnafske privilegije i tada je nastalo 7 srpskih i 6 nemačkih esnafa.

Oko 1830 g. razvilo se gajenje svilenih buba u tolikoj meri, da je Vršac postao centar banatske kulture svile.

God. 1840 imao je Vršac 15.403 stanovnika. Njegov atar je tada 4500 jutara vinograda, a susedna sela oko 3500 jutara. Računavši 40 akova vina po jutru, Vršac je tada prevazišao Budim, jedno od najznamenitijih vinogradarskih mesta.

U revoluciji za ocepljenje Mađarske od Austrije 1848—49 god. Vršac igra vidnu ulogu. Nemački deo njegovog stanovništva opredelio se većinom za Mađare, dok su Srbi ostali verni režimu. Kao što je poznato pokušaj Mađara krvavo je ugušen i tada je od 1849 do 1861 nastao znameniti Bahov režim. Za vreme pomenutog režima mnogo je urađeno. God. 1859—60 sazidana je nova gradska kuća a 1852 otvorena je niža realka. Za unapređenje trgovine i zanata ulagalo se isto mnogo truda. Na sve strane grade se novi putevi a 18 juna 1858 g. pušta se saobraćaju željeznička a 15 oktobra iste godine telegrafska stanica, te Vršac dolazi u vezu sa celim svetom a naročito sa civilizovanim zapadom.

Trgovina vinom dobija nov polet pošto je omogućen transport željeznicom, umesto dotadanjeg jedinog puta Dunavom preko Bazjaša. Isto tako i trgovina žitaricama oživljuje. God. 1852 podiže se prvi mlin koji se 1861 pretvara u parni. God. 1856 dozvoljavaju se dva pijačna dana u sedmici i četiri godišnja vašara. God. 1857 priređuje se prva izložba vina.

I spoljašnost grada ulepšava se znatno za vreme Bahovog režima. God. 1854 dobija grad pravila za zidanje, uvodi se osvetljenje po ulicama, a mnoge se ulice kaldrmišu i ritovi isušuju. God. 1860—63 zida se velika katolička crkva, katedrala. 1868 osniva se Vršačka štedionica »Šparkase« koja je sve do 1918 g. bila najjači novčani zavod u celoj okolini.

God. 1870 Vršac je imao 21.437 stanovnika, a 1875 g. vinogradarstvo je postiglo najviši stepen. Vršac je tada imao 2225 posednika vinograda, a u ataru 8973 jutara zasađeno lozom čemu treba dodati i 3000 jutara u susednim selima, jer su ti vinogradi bili svojina Vrščana. Sa pravom su tada Vrščani mogli reći da je Vršac na svetu najjače mesto u proizvodnji vina, jer je godišnja berba davala oko milion akova vina.

Ali ubrzo je nastupeo slom. God. 1880 pojavila se filoksera koja je ubrzo uništila vinograde toliko, da je god. 1882 berba iznosila samo 50.104 akova vina. Vrščani su se već hteli da late drugog posla, ali je na inicijativu nekoliko agilnih vinogradara otpočelo obnavljanje vinograda američanskom lozom. Tako je 1894 g. bilo pored 604 jutara starih i 1028 jutara novih vinograda, a 1911 u ataru Vršca bilo je ukupno 4311 jutara vinograda koliko po prilici ima i danas. Danas Vršac zauzima vidno mesto u proizvodnji vina.

Još je od važnosti da se napomene da su Srbi 1895 g. podigli dve škole na spratu koje su izdržavali iz svojih srestava bez ikakve državne pomoći.

Ne mogu propustiti a da ne spomenem nešto i o vršačkom parku kao najstarijem javnom perivoju Banata. Kao privatna bašta spominje se još god. 1775 a od 1797 g. svojina je opštine koja je u istome podržavala majur. Tek 1850 god. ukinut je majur i bašta se stavlja na upotrebu građanstvu kao šetalište. God. 1884 osniva se »Parkferajn« koji ga proširuje i uspeva da od šumice stvori jedan od najlepših umetničkih parkova bivše južne Mađarske.

U Svetskom ratu Vršac srećom nije bio proprište nikakvih ratnih operacija. God. 1918 novembra 11 posele su Vršac srpske trupe i s time Vršac ulazi u sastav Kraljevine Jugoslavije.

Za Vršac je nesretno povučena demarkaciona linija, a potom granica, jer ga je otsekla od severne i istočne pozadine i nanela mu ogromnu ekonomsku štetu. Ovo se za vreme konjunktura do 1925 g. nije toliko osećalo, ali kada je nastupila nezapamćena gigantska ekonomska kriza, koja je svojim panždama obuhvatila ceo svet a najjače pritisla agrarne zemlje, pod tim udarcima povinuo se i vinogradarski Vršac te je u njemu nastupila jedna rapidna dekadencija. Najstarije radnje mesta, koje su decenijama postojale, industrijska preduzeća, nebrojeno uglednih poseda, ekonomista i vinogradara slistila je kriza nemilosrdno. I dok u drugim krajevima kriza popušta u Vršcu i okolini besni još uvek bez i jedne planse bledila i bez perspektive na boljitak.

I tako naš lepi Vršac opada u svakom pogledu, a gde će se ta dekadencija zaustaviti Bož sveti zna.

Zahvaljujući Vam se na strpljenju i pažnji kojom ste ovo moje izlaženje saslušali, nadam se, naši mnogopoštovani gosti, da ćete iz milog nam Vršca poneti najlepše utiske i molim Vas da ga zadržite u trajnoj uspomeni.

IZ ROTARSKOG SVIJETA

JA SAM ROTAR

Dragi Rotari!

Jeste li kada pomislili, da, dok to znači, da ja pripadam Rotarstvu, u isto vrijeme znači, da i Rotarstvo pripada meni.

Kad ja pripadam nečemu, očekujem, da od toga imam i neku korist, a kad nešto pripada meni, očekujem, da ću za to nešto i učiniti.

Opazio sam, da čovjek, koji pripada Rotarstvu, imade malo koristi od toga sve dotle, dok ne dođe do točke, kad Rotarstvo pripada njemu. Tada on počme raditi za njega, kao što i mi svi radimo za one, koji su nam dragi. Tada, pošto mi radimo za nje, mi im postajemo sve draži, a oni opet nama.

Život je u istinu njihalo. Mi dobivamo razmjerno toliko, koliko dajemo.

Ed. B. Moran,
Predsjednik R. C. New York.

PRAVI ROTAR

Pravi Rotar nije produkt kluba. Naprotiv klub je produkt Rotara. Netko može postati član organizacije, pa ipak biti tako daleko od Rotarstva, kao što je ljudožder od vegetarijanca.

Pravi Rotar postaje Rotarom zato, jer je Rotarstvo vanjska manifestacija njegovih osjećaja. On uviđa, da rotarska nauka odgovara njegovom osvjedočenju, te prema tome traži, da se udruži sa drugim ljudima, koji jednako osjećaju. Takav čovjek i samo takav čovjek je pravi Rotar. Svi ostali su samo po imenu Rotari i kao takvi premda nastoje udovoljiti formalnostima i možda obvezama, što su ih na sebe preuzeli stupanjem u organizaciju, nikada ništa ne polučuju.

Imajmo na pameti, da imade vrlo mnogo ljudi izvan rotarske organizacije, koji su bolji Rotari, nego mnogi organizirani članovi, jer i ako nisu Rotari po imenu, to su Rotari po svom osjećanju.

Time, što netko postaje Rotarom, ne mijenja se njegova narav. Same obveze, koje on preuzimlje na sebe, ne čine ga još Rotarom. Pravi Rotar obično stupa u društvo već gotov. Njega sili njegova unutrašnjost, da se udruži sa onima koji isto misle i osjećaju kao i on.

(„The Rotary News“)

JEDNA DRUGA VRST KLASIFIKACIJE

U Rotary dolaze razni tipovi:

Egoista, koji drži da će kroz to nešto dobiti, i čim vidi, da se je prevario, napušta društvo.

Onaj, koji hoće da bude u svakom društvu, ali čim treba nešto raditi, izlazi van.

Blagoglagoljivac, koji je uvijek spreman da govori o svakom prijedlogu, ali je daleko, kad treba raditi u odboru. Takav nas čovjek podsijeća na buhu, koja prolazeći preko mosta na leđima slona, najednom pogleda natrag i primijeti: »Gledaj, kako se most trese pod nama«.

Zatim dolazi kritičar, koji uvijek sve kritizira, ali nikada da bi sam dao jednu korisnu ideju.

Imade i cinika, koji ne vjeruje ni svojim vlastitim motivima, ma bilo oni kako mu drago plemeniti.

Napokon, Bogu hvala, imade ih mnogo, koji stupaju u društvo, jer vide da će u njemu imati prilike, da nešto dobra učine za druge, da će tu naći prijatelje, a i sami biti drugima prijatelji.

Prijateljstvo se sastoji u iskrenosti, otvorenosti i davanju dobrog savjeta. I kada 157.000 praktičnih poslovnih ljudi širom cijelog svijeta imadu takvo držanje jedan prema drugome, to nužno požuruje dan, kad će na svijetu zavladati opći mir.

(Vancouver Rotar)

VRIJEME DRUGARSTVA

Oni, koji dolaze na rotarske sastanke zadnji čas ili, — što je još gore — kasno, gube najljepše vrijeme drugarstva. Pozdrav na vratima dvorane, par riječi, izmijenjenih sa starim prijateljima ili možda novima, koji su gosti kluba, te malo rotiranje od jednog do drugog svakako zaslužuje, da čovjek nešto ranije dođe na sastanak.

Kad predsjednik iza večere otvara sastanak, vrijeme drugarstva kao i svaka konverzacija tada prestaje, jer se mora svoju pozornost svratiti na program, koji je te večeri na dnevnom redu. Gledajmo stoga, da svaki puta nađemo nešto vremena za svoje drugarstvo!

(The Wheel of Fortune)

PRIJATELJSKI KLUB

Obično Rotari rado posjećuju one klubove, gdje se osjećaju kao kod kuće. Da ispuni svoju frekvenciju Rotar rado ide u te klubove, gdje vlada srdačnost ne samo među članovima dotičnog kluba, već i prema gostima. Prema tome događa se, da često nije on sam gostom, već ih imade i više, koji su baš radi istog razloga došli na sastanak.

Iskrenost i prijateljstvo privlači goste!

(The Wheel of Fortune)

ČEHOSLOVAČKA — 66 DISTRIKT R. I.

Koncem augusta vraćaju se rotari sa svojih odsustava. Prisutnost na sjednicama raste iz tjedna u tjedan. Predavanja sadrže pričanja o doživljajima pojedinih rotara s putovanja po Čehoslovačkoj i po inostranstvu. Savjesni članovi prikazuju život i prilike u klubovima koje su posjetili. Za mjesec septembar, kojim počinje redoviti život u Rotary klubovima, pripravljaju se predavanja i spremaju se planovi za pothvate, koji se moraju tokom godine 1935-36 oživotvoriti. Biće živo u našim klubovima od septembra do juna; živahnost koja donosi veselje života i zadovoljstvo zbog izvršenog dobrog djela.

I pored dobe odsustava bilježim nekoliko zanimljivih akcija naših klubova.

Za pohvalu je, što brojni naši klubovi u žaru mjeseca jula i augusta napuštaju zagušljive klupske prostorije i drže sjednice u ljetnim restauracijama u samom mjestu ili odlaze u obližnja ljetovališta, da tamo u krilu prirode i prijateljstva proborave nekoliko sati.

Češki Těšín (Tješin). Prefsjednik rot. Petřík započeo je referat o članskoj anketi: 1) Idem li rado u klub? Ako ne, zašto ne? 2) Ako ne dolazite rado, zašto ostaje članom kluba? 3) Što bi moglo po Vašem sudu poboljšati raspoloženje i duh kluba? — Rezultat ankete: svi rado posjećuju klub i nastoje da ne paze na razlike, koje bi ih, možda dijelile, i da u klubu i van njega primjenjuju ono, što ih spaja, t. j. dobru volju za međusobno sporazumjevanje i snošljivost. Članovi toga kluba jesu Česi, Nijemci i Poljaci, pa je stoga rezultat članske ankete vrlo dobro došao.

Banská Bystrica. Taj peti slovački klub radi vrlo žive na korist svoga grada, o kojem pravo kaže slovačka poslovice: »Ža života u Bystrici; poslije smrti u nebu«. Svoj sam dopust proboravio u ovom gradu, pa sam posjećivao sjednice tamošnjeg kluba. Upoznao sam nove

prijatelje. Govoreći u tamošnjem klubu o svojem klubu, spomenuh da svaki naš član prilikom svake sjednice poklanja 1 Kč u korist đачke menze. »Verba novent, exempla trahunt«; odmah zaključiše da će slijediti naš primjer; tako stečeni iznos novaca upotrijebiće u korist siromašnih studenata.

Prag. Među gostima iz dalekog inostranstva pominjem: rot. Klemensa, čl. konzula u Bombaju, koji je govorio o prilikama u Indiji; rot. C. S. Seea iz Kuala Lumpur-Malajska, koji je o malajskom Rotary rekao: U Malajskoj osnovan je Rotary prije 7 godina, a broj je rotara porasao od 25 na preko 500. Rotary ima za Malajsku vrlo veliku važnost, jer skuplja ljude svih narodnosti i rasa u ideji prijateljstva i službe; za primjer navodi Rot. klub u Singapuru, u kojem je u 130 članova zastupano 28 narodnosti. Rot. Pilát bio je na ovogodišnjoj konferenciji 61 distrikta (belgijskog) R. I. i položio je vijenac na grob pok. kralja Alberta u ime praškoga kluba. — Rot. Dr. A. C. Jaroslav Šlemr, bivši pretsjednik, imenovan je dekanom na Visokoj trgovačkoj školi u Pragu. — Rot. Constant Pierre odlikovan je belgijskim redom kralja Leopolda.

Příbram. Naš posljednji klub (41.), u rudarskom gradu, unio je u rot. pozdrav stari rudarski pozdrav: »Zdař Bůh!« (Pomoz Bog!)

Roudnice n/Lab. poziva na proslavu predaje chartera dne 8 septembra 1935. Grad Roudnice n/L. nedaleko istorijske planine Říp, bogat istorijskim spomenicima, smjestio se u romantičnoj lapskoj dolini, poznat je po svom veslačkom športu i po svojem poznatom vinu. Proslava chartera, koju roudnički klub sjajno sprema, dovabiće sigurno rotare iz cijelog našeg distrikta.

Teplice-Šanov. Ferijalno taborovanje siromašnih srednjoškolaca, o kojem sam referisao u majskom broju našega časopisa, posve je uspjelo. Trajalo je tri sedmice; prisustvovalo je 30 đaka, i to 22 Čeha i 8 Nijemaca. Nastamba bila je dobra, hrana izdašna i ukusna. Taborovanjem je upravljao učitelj, koji vlada češkim i njemačkim jezikom. Za zdravlje omladine brinuli su se liječnici rotari. Dječaci živili su držeći se strogo programa, tjerali su šport, zabavljali su se, vježbali se češki odn. njemački, pjevali su i svirali. Na izletima nosili su našu državnu zastavu, a u blagovaonici bio je smješten veliki rot. točak. Teplički Rotary klub držao je svoje sjednice za vrijeme taborovanja u restauraciji gdje su se đaci hranili. Rotari su se očinski brinuli za đake, poučavali su ih u principima i ciljevima Rotary, poticali su ih da žive u taboru u međusobnoj slozi, da se vole i da podupiru jedan drugoga. Rot. Robert ih je potsjetio da žive i da se upravljaju poslovicom, koja je ispisana na pročelnom zidu blagovaonice: »Zavist je znak siromaštva, a ljubav je znak snage!« Taborovanje je posjetio također naš novi guverner rot. Hýža, koji je među dječacima proboravio dva dana. Još dodajem, da su đaci pomagali kod žetve na posjedu rot. Endischa.

V á c l a v R u d l,
redaktor Čehoslovačkog Rotariana,
Mladá Boleslava — Čehoslovačka.

R. C. BEOGRAD

Sastanak (Meetings): Ponedjeljak (Monday)
20.00 – Hotel Srpski Kralj

334. *sastanak, 5 avgusta. Frekvencija 37.25%*. Gosti rotari V. Isajlović (Pančevo), G. Gračanin (N. Sad), Dr. A. Smedovski (Sofija). Gosti ne-rotari Henri Pappo, uvoznik iz Pariza. Pretsednik Pelivanović pozdravlja goste i čestita br. Dragomiru Pavloviću proslavu dvadesetpetogodišnjice rada u Francusko-srpskoj banci. Sekretar saopštava cirkular brata guvernera o putu na Konvenciju u Veneciji, i popisuje braću koja će putovati za Veneciju. Brat Gračanin saopštava plan skupnog putovanja koje organizuju novosadski rotari. Sekretar čita čestitku bratu Chesley R. Perry, koji proslavlja dvadesetpetogodišnjicu svog rotarskog rada. Izabran je odbor da po traženju guvernera utvrdi novu stilizaciju rotarskih ciljeva. Brat St. Pavlović skreće pažnju da je na prvom distriktnom sastanku pretседnika i tajnika bilo odlučeno da se u rotarskoj prepisci usvoji latinica i ekavština. U poslednjim sveskama našeg rotarskog lista to se ne sprovodi od svih klubova, te na to treba obratiti pažnju bratu guverneru. Pretsednik Pelivanović poziva rotare koji budu mogli da se 8 avgusta sastanu sa bratom komesarom Gerbelom, koji prolazi kroz Beograd. Brat Dr. Bogdan Kosanović drži opsežno predavanje o svome putu u Grčku i Egipat sa brodom „Kraljica Marija“. Pored Krfa on je posetio Katakolon u Grčkoj, gde su održane olimpijske igre, zatim Atinu, Faleron, Krit (Kandiju i Heraklion), Portsaid, Kairo, Piramide, Aleksandriju. Na zanimljivom i živom predavanju bratu Kosanoviću je zahvalio pretседnik. Pred kraj sednice došao je da se oprostí Poslanik Argentine g. Candiotti koji je premešten iz Beograda. On je ranije u našem Klubu držao jedno lepo

predavanje o svojoj zemlji. Pretседnik Pelivanović ga je pozdravio, zahvalio na ranijem predavanju i želeći mu srećan put i uspeh na novom položaju naglasio da ne treba ni na novom mestu da zaboravi na simpatije i prijateljstvo koje je uživao u našoj zemlji. G. Candiotti se oprostio sa obećanjem da će u latinskoj Americi prikazati našu zemlju i njene probleme, naročito kod tamošnjih rotara i zahvalio na prijemima u našem klubu.

335. *sastanak 12 avgusta. Frekvencija 47.06%*. Gost rotar Dr. Vid Djurdjević (Skoplje). Gost nerotar Kosta Ljubislavljević, šef deviznog Oseka Narodne Banke. Pretседnik Pelivanović pozdravlja goste i čestita bratu Edi Markoviću odlikovanje Čehoslovačkim ordenom Belog Lava III stepena. Isto tako čestita bratu Sretenoviću postavljenje za komesara pri Agrarnoj Banci. Saopštena je prispela pošta, naročito od braće koja se nalaze na letovanju. Sekretar Koen isporučio je pozdrave brata Gerbela, koji je 8 avgusta bio u Beogradu, u rotarskoj sredini, na putu za Varnu gde ide na inauguraciju novoosnovanog kluba. Pretседnik Pelivanović saopštava poziv koji je dobio od francuskih rotara što za Veneciju idu brodom iz Marselja i koji su želeli da pre polaska naprave jednu zajedničku rotarsku italo-franko-jugoslovensku manifestaciju. Posle konsultovanja naših članova brat pretседnik je sugerirao francuskim klubovima da se ta manifestacija održi u Dubrovniku ili na putu Venecija-Dubrovnik, pošto francuski rotari iz Venecije odlaze svojim brodom preko Dubrovnika, gde se zadržavaju.

336. *sastanak, 19 avgusta. Frekvencija 33.33%*. Gost rotar Dr. Aleksije Jelačić (Skoplje). Gosti nerotari gg. Zoran Dragutinović, sekretar Min. inostr. poslova i Fuad Azabagić pripravnik Min. inostr. poslova. Pretседnik Pelivanović pozdravlja goste kao i braću koja se vraćaju sa odmora. Po pročitanoj pošti i zapisniku brat Jelačić drži vanredno interesantno

predavanje o svome putu u Čehoslovačku i Nemačku. Naročito se zadržava na izlaganju današnjeg stanja Lužičkih Srba, koje je on posetio na svom putu. Na održanom punom pouke predavanju zahvalio mu je Pretsednik Pelivanović. Brat St. Pavlović ističe nezgodu usled česte promene formata našeg časopisa „Jugoslovenski Rotar“ i predlaže da uputimo predlog bratu guverneru da usvoji jedan, koji bilo format, ali da se taj format zadrži stalno. Ovaj je predlog usvojen, a brat Obradović je skrenuo pažnju da treba doneti odluku i po predlogu brata Gračanina na Ljubljanskoj konvenciji o novom rotarskom listu.

337. sastanak, 26 avgusta. Frekvencija 47.06%. Gosti rotari Dr. Ploj (Maribor), Dušan Pavešić (Zemun). Gost nerotar g. Ivan Palandačić, novinar iz Čikaga. Pretsednik Pelivanović pozdravlja goste i braću koja se vraćaju sa letnjeg odmora. Sekretar čita zapisnik i prispelu poštu. Sa puta su poslali pozdrave klubu braća Prica (Barcelona), Koen i Hen (Bad Gastein), Wagner (Karlovi Vari), Stancl (iz Sarajeva). Pročitane su interesantnije vesti iz nedeljnih izveštaja stranih klubova. Brat Edo Marković saopštio je poslednje izveštaje o radu E. A. C., čiji je on član. Zatim izlaže svoje utiske sa nedavnog puta u Nemačku, gde se bavio po pitanju uredjenja izvoza našeg voća. Svoje zanimljivo izlaganje potkrepio je nizom fotografija i slika, koje je sa puta doneo. Gost g. Palandačić održao je predavanje o prilikama u Sjedinjenim Američkim Državama, o stanju naših iseljenika, i izložio je svoje utiske o domovini, koju vidi sad posle dužeg vremena. Posle predavanja razvila se živa diskusija naročito po pitanjima u vezi sa našim iseljenicima, i predavač je davao odgovore na mnoga tražena obaveštenja. U odsustvu pretседnika Pelivanovića, koji je sa klubskog sastanka otputovao na Konferenciju Male Antante na Bledu, potpredsednik Panić je zaključio 337 sastanak, zahvalivši gostu g. Palandačiću, na zanimljivim izlaganjima.

R. C. DUBROVNIK

Sastanak (Meetings): Četvrtak (Thursday)
20.00 – Hotel Imperial

115. sastanak 1 augusta. Frekvencija 82.35%. Kao gosti prisutni Rot. Todor Mahin od R. C. Zemun i Rot. Dr. Aleksandar Smit od R. C. Zagreb. Čitani su izvještaji, a pretresalo se o klubskom izletu u Bileću, te o dočeku francuskih i engleskih rotara, koji su najavili svoj dolazak u Dubrovnik.

116. sastanak 7 augusta. Frekvencija 64.71%. Gost: Dr. Bibica. Pročitano je saopćenje brata guvernera, kojim je 2. i 3. maj fiksiran kao datum za iduću distriktnu konferenciju, koja će se održati u Dubrovniku. Pročitani su razni izvještaji.

117. sastanak 15 augusta. Frekvencija 41.47%. Kao gosti sudjeluju gg. Lj. Sokolović, I. Gustetić i E. Kazmer. Ovaj je sastanak održan kao klubski izlet u Bileću i šumu Sominu, gdje je u posljednje vrijeme a. d. „Zeta“ podiglo svoju šumsku industriju. Putovalo se automobilima, do Bileća i šume, a kroz šumu do radionica, koje se nalaze na 1540 m. visine, pješke. Braća su već velikim interesom razgledala sve industrijske naprave a naročito golemi „Skidder“, koji pomoću ogromnog motora i tornja sa žičanim sistemom sakuplja balvane iz šume u opsegu od 10 hiljada m². Na povratku iz šume održan je ručak, koji je pripremio u počast naših članova direktor poduzeća g. Kazmer. Poslije podne izvršen je pregled pilane, što je takodjer bilo od interesa za sve učesnike ovog poučnog, a ujedno vrlo ugodnog izleta.

118. sastanak 22 augusta. Frekvencija 58.82%. Gosti: rotar Dr. A Babić iz Sarajeva. Podnešeni su opsežni referati o radu domaćih klubova. Raspravljalo se o klubskim pitanjima. Pročitano je predavanje o Vršcu. Odlučeno je da se za klub nabavi novih 40 mapa Dubrovnika, jer je dosadanja zaliha pri kraju.

119. sastanak 29. avgusta. Frekvencija 77.77%. Gosti: Dr. S. Luke Turner od R. C. Purley, Surrey, rot. Ed. Demartini od R. C. Praha, rot. Parke R. Kolbe od R. C. Philadelphia, br. Dr. A. Babić od R. C. Sarajevo i br. Dr. V. Leustek od R. C. Zagreb. Na ovom sastanku brat predsjednik Dr. Mladinov izvršio je svečano primanje novog brata rotara Dr. A. Bibice, liječnika venerologa, a zatim su slijedili pozdravi gostima, te referati o radu domaćih klubova.

R. C. KARLOVAC

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday)
20:00 – Velika kavana

31. sastanak 1. VIII. Frekvencija 87.50%. Nakon izvještaja predsjednika i tajnika drži predavanje br. Šašek o temi „Svjetska izložba u Bruxellesu“. Raspravljeno je o putu u Veneciju“.

32. sastanak 8. VIII. Frekvencija 75.00%. Br. predsjednik izvješćuje, da je primio pismo od R. C. Opelika kojim nas pozivaju da prvu nedelju u mjesecu decembru posvetimo radu na međunarodnom sporazumjevanju. Predaje br. Mr. Navratil o temi „Uzgoj maka i njegovo iskorišćavanje“.

33. sastanak 14. VIII. Frekvencija 62.50%. Tajnika zastupa br. Dr. Lukinić. Br. blagajnik Mr. Navratil podnaša blagajnički izvještaj. Br. Hofman izvješćuje o radu stranih klubova.

34. sastanak 22. VIII. Frekvencija 75.00%. Poslije službenog dijela sastanka br. Nome drži predavanje o temi „Povijest željeza“.

35. sastanak 29. VIII. Frekvencija 81.25%. Br. predsjednika zastupa br. potpredsjednik Badovinac. Predavanje br. Košćevića „Nekoliko kraćih primjedaba o bilansiranju“ čita br. ing. Marić, budući je br. Košćević zaprečen da dodje na sastanak.

R. C. LESKOVAC

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday)
20:00 – Hotel „Kostić“

U mesecu avgustu održana su 5 sastanka sa prosečnom frekvencom od 62.68%.

Zbog odsutnosti većeg broja članova, nisu se sednice održale sa naročitim programom, već se opravljao samo redovan posao kluba.

Dr. Svilar održao je predavanje: Oduvanu sa lekarsko-medicinskog gledišta.

Na sastanku od 29. VIII. doneto je rešenje, da se dva đaka gimnazije hrane o trošku kluba u đачkoj trpezi u gimnaziji u koju će se svrhu mesečno plaćati blagajni trpeze Din 320.

Iz kluba je istupio Maznić Mihajlo, apotekar.

R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednes.) 20.00

1. V.–31. X. Hotel Bellevue

1. XI.–30. IV. Hotel Union

222. sastanek, 7. avgusta, frekvenca 66.67%. Predsednik poroča o predlogu odbora za *znižanje članskih prispevkov* od mesečnih Din 40 na Din 25, kar plenum z velikim zadovoljstvom odobri. Ob 25-letnici, odkar izvršuje brat Chesley Perry rotarsko delo, se sklene, da mu naš klub izreče po tajniku pristrčne čestitke. Brat dr. Pavlin poda v živahnem in zelo zanimivem predavanju svoje vtise s potovanja z našim parnikom „Kraljico Marijo“ v Grčijo.

223. sastanek, 14. avgusta, frekvenca 58.92%. Predsednik čestita bratoma dr. Boletu in Martinčiču k 50 rojstnemu dnevu, nato pa prečita novo razdelitev odborov in pododborov. – Brat tajnik omenja zadovoljiv obisk Blejske mize ter poroča o bodoči regionalni konferenci v Benatkah, za katero se je priglasilo 15 članov. Evropska celinska poslovalnica R. C. v Zürichu se zanima, obveščena po bratu guvernerju, o naši inicijativi za cestne gradnje. Brat dr. Pavlin nadaljuje in konča mikavno pripovedovanje o svojem potovanju v Egipt.

224. sastanek, 21. avgusta, frekvenca 76.72%. Tajnik poroča, da je naše zadnje mesečno poročilo za „Jugoslovankega Rotarja“ došlo na Sušak prepoz-

no, ker je bila redakcija že končana. Ker je sedaj tajništvo obveščeno o skrajnem terminu za poročila v „Jugoslovanski Rotar“, bo prihodnjič poslalo ta poročila, ne da bi čakalo na odobritev zadnjega tedenskega poročila. Brat Polić poroča o izbornih strokovnih predavanjih v italijanskih R. C. klubih, ki jih prinaša njih vzorno urejevano glasilo „Realtà“, brat Lorger pa o R. C. v Quenci (Equador). Nato je sledila živahna debata o *osnutku branilničnega zakona*, katere so se udeležili dr. Božič (z daljšim, zelo zanimivim referatom), dr. Slokar, arh. Costaperaria in dr. Bolé.

225. *sestane*k, 28. avgusta, *frekvenca* 61.28%. Med tekočimi zadevami omenja brat tajnik razvitje zastave Oblastnega odbora Jadranske straže v Ljubljani, ki bo 6. septembra in na kateri bo brat dr. Slokar zabil zlati žebliček, ki smo ga darovali za zastavo. Guverner 73. distrikta (Nemčija Avstrija) je sporočil R. C. v Grazu, da ne soglaša s tem, da bi se odštevale udeležbe pri naši okrogli mizi na Bledu v frekvenco, stvar se bo R. C. Grazu pojasnila, ko se o tem razgovorimo z evropskim tajnikom Potterjem. Brat Ing. Božič je zelo zanimivo in nazorno predaval o *gozdarstvu in o organizaciji gozdarske službe v Sloveniji*. Izmed poročil iz tujih klubov je zanimivo tedensko poročilo R. C. Linza z dne 7. avgusta, v katerem se je predsednik dr. Hoffmann zelo krepko izrekel *zoper poplavo nepotrebnih pisarij, ki zavirajo pravo rotarsko delo* in priporočal v tem pogledu pametno štednjo. Poročilo o tem pokretu je izzvalo tudi v naših vrstah zelo simpatični odziv.

R. C. M A R I B O R

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday)
19.30 – Velika kavana

229. *sestane*k, 5 avgusta. *Frekvenca* 69.69%. Brata Krejči in Rosner sta posetila Rotary Club Salzburg (Badgastein). Gosti: predsednik Prof. Dr. Ing. Robert

Thomann, pastprezident Mathias Scheiner, pastprezident Ernst Schatzl, rotarji Ing. Werner Dietzschold, Ing. Karl Sattler in Hans Seewann, vsi člani Rotary kluba Graz, Austria; rotar Andjeo Matačić, Rotary Club Šibenik; rotar Anton Agnola, Rotary Club Ljubljana. Kakor običajno se nam je tudi letos prišel predstaviti novi predsednik Rotary kluba Graz ter s tem potrdil tradicijo in pristrčno-prijateljske odnose, ki vežejo oba obmejna kluba.

230. *sestane*k, 12 avgusta. *Frekvenca* 60.6%. Po končanem tajnikovem poročilu se je vršila debata glede udeležbe našega kluba na III. regionalni konferenci v Benetkah. Brat Loos je poročal o organizaciji in uspehih „Mariborskega tedna“, brat Brenčič pa o svojih zanimivih doživljajih na potovanju v Grčijo in Egipt.

231. *sestane*k, 19 avgusta. *Frekvenca* 57.57%. Gosta: pastprezident Ernst Schatzl in tajnik Anton Weikhard, Rotary Club Graz, ki sta nas prišla osebno povabiti na zadnji letošnji „zunanj“ meeting Rotary kluba Graz (Lebring, 28. VIII.). Predavanje: Brat Šorli nam je pripovedal o svojih doživljajih in odkritjih na potovanju po naši rivijeri od Sušaka do Crne Gore ter o lepoti in učinkih idiličnega zdravilišča Lipik.

232. *sestane*k, 26 avgusta. *Frekvenca* 66.66%. Brat predsednik nam je prečital in raztolmačil poslanico novega predsednika Rotary International, rotarja Ed. R. Johnsona, ter rotarske cilje v novi štiridelni stilizaciji. Brat Kiepack nam je na zelo zanimiv način opisal svojo prvo turo na vrh Triglava. Brat Marinič nam je pripovedoval, kako je prebil svoje letošnje počitnice. Prav posebno nas je zanimalo njegovo poročilo o podzemski jami „Huda luknja“ pri Mislinju (na progi Celje-Dravograd). Jama je sedaj raziskana že v globino 800 m ter opremljena s primernimi mostišči in galerijami, tako da so obiskovalcem dostopne vse njene zanimivosti. Tako je sedaj ta jama po zaslugi neustrašenih in požrtvovalnih raziskovalcev - domačinov postala zelo priljubljena tujsko-prometna točka.

R. C. NOVI SAD

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00

Hotel Kraljica Marija

U toku meseca avgusta održano je ukupno 5 sastanaka. Prosečna frekvencija bila je u ovom mesecu 44.84%.

261 sednica od 2 avgusta. Frekvencija 46.95%. Na ovoj sednici, kao prvoj u mesecu, trebali su biti podneseni izveštaji o radu inostranih klubova. Međutim, od ovoga se odustalo, delom zbog odsutnosti nekolicine referenata, a delom i zbog malog broja prisutnih. Zvanični deo sastanka protekao je u prijateljskoj izmeni misli.

262 sednica od 9 avgusta. Frekvencija 46.95%. Posle redovnog sekretarskog izveštaja i pročitane pošte, brat Živorad Bogdanović je, u okviru 5-minutnog referata, podneo veoma interesantan izveštaj o konferenciji privrednih komora, koja je održana u Novom Sadu 9 o. m. o pitanjima rešavanja zemljoradničkih dugova, dugova uopšte - tzv. „zaštite zemljoradnika“. Interesantni su podaci koje su izneli predstavnici pojedinih komora: o mogućnostima seljaka da ispune svoje obaveze 1 septembra 1935, kao i o tome: kako uopšte treba da se konačno reši pitanje seljačkih dugova? Tako je n. pr. predstavnik novosadske komore izjavio: može seljak da plati 1 septembra, jer sada treba da plati samo 1.7%. — Predstavnik ljubljanske komore je, između ostalih zanimljivih činjenica, naročito podvukao: da u celoj zemlji ima samo 32% dužnika-seljaka, a 68% iz ostalih građanskih redova; sem toga da u Dravskoj banovini ima među seljacima samo 62.000 dužnika, a 130.000 seljaka-ulagača, dakle ulagača dvostruko više nego dužnika. — Predstavnik Komore u Podgorici, govoreći o prilikama u Zetskoj i jednom delu Primorske banovine, primetio je, da ta mošnji seljak nije u mogućnosti da udovolji svojim obavezama, jer je pretrpeo velike štete od ovogodišnje suše. Istakao

je još: da je Drž. hipotekarna banka veći teret za dužnike nego što su to privatne banke, a da je Narodna banka postupila isuviše egoistički za sebe, a na štetu svih ostalih kreditora, pa i celokupne privrede. — I naposljetku, predstavnik Komore u Osijeku izneo je: da seljaci mogu platiti, ali tek 1 decembra o. g. kad se u novče ovogodišnji produkti. Opšti zaključak konferencije bio je, da zaštitu treba davati individualno t. j. da sud u svakom konkretnom slučaju oceni: da li pojedinac zaslužuje zaštitu ili ne. — U pitanju konverzije dugova pojavile su se teškoće usled nedostataka pouzdanih podata o visini seljačkih zaduženja, naročito onih kod privatnih lica. Na završetku svoga referata, brat Bogdanović je primetio, da će politički momenti, izgleda, uticati da nadležni donesu zaključke i odluke prema političkoj situaciji koja se danas razvija kod nas, jer politički demagozi idu kroz narod i propagiraju ideju o neplaćanju dugova.

263 sednica od 16 avgusta. Frekvencija 33.33%. Sekretarski izveštaj sadržao je uglavnom podatke o radu domaćih klubova. 5-minutni referat održao je brat Manojlović o svome putovanju po Nemačkoj, zadržavajući se naročito na ta mošnjim političkim, socijalnim i ekonomskim prilikama. Referat je bio vezan sa diskusijom.

264 sednica od 23 avgusta. Frekvencija 59.40%. Brat predsednik je, posle uobičajenog pozdrava, izložio plenumu odluke Upravnog odbora Kluba od 22 o. m., na kojoj je, pored tekućih predmeta, bilo naročito govora o prilikama koje vladaju u Klubu, kao i o pretstojećem radu Kluba; zatim, da je izvršena revizija klasifikacija dvojice članova i, nadalje, o materijalnim prilikama u Klubu i njegovim mnogostrukim obavezama i dužnostima. Sekretarski izveštaj obuhvatao je: važnije događaje u domaćim klubovima; novu stilizaciju rotarskih ciljeva i napomene učinjene na sednici Uprave Kluba u predmetu uređivanja Jugoslovenskog Rotara. Ove napomene su u celosti prihvaćene.

Zatim je pročitano i u svemu prihvaćen predlog Upravnog odbora o sastavu pojedinih odbora i pododborna u Klubu a za rotarsku 1935-36 godinu, i to: odbora za zadatke i ciljeve, odbora za služenje u klubu; pododborna za klasifikacije i pododborna za primanje novih članova; odbora za služenje u zvanju i odbora za služenje zajednici; pododborna za omladinu i odbora za međunarodno služenje. Odlučeno je nadalje, da Klub štampa za svoje članove posebne članske legitimacije sa naročitim umetcima, u kojima će se dati našim članovima sva osnovna obavještenja o zadacima, ciljevima i organizaciji pokreta, zatim lični sastav klupskog Upravnog, nadzornog i ostalih odbora, kao i podaci o predsjedniku, danu i mestu sastanka i adresi sekretara ostalih jugoslovenskih klubova. Legitimacija će biti udešena tako, da će u nju na pogodnom mestu stavljati zvanična legitimacija R. I. Na zaključku zvaničnog dela sednice podneo je brat Weiss prisutnima veoma zanimljiv prikaz o svome putovanju, koje je načinio kao učesnik jednog društvenog putovanja Društva Fruška Gora automobila od Arandelovca, pa preko Oplenca, Kragujevca, Vrnjačke Banje, Raške i Kosovske Mitrovice do Peći, i od Peći do Dubrovnika, a odatle preko Trebinja, Mostara, Sarajeva, Užica i Čačka do polaznog mesta Arandelovca. U vrlo živom prikazu brat Weiss izneo je prisutnima svoje utiske ne samo o prirodnim lepotama pomenutih krajeva, nego i naročito o istorijskim spomenicima koje je usput video, kao i o životu i običajima naroda koji u ovim krajevima živi. Brat Weiss vratio se sa svoga puta oduševljen lepotama i zanimljivostima ovih krajeva ističući pri tom neočekivanu udobnost koja je učesnicima pružena na ovom putu. Sasvim je prirodno što se brat Weiss pita: *zašto odlazimo u inostranstvo, kad u svojoj zemlji imamo ovako divne krajeve i sjajne uslove za putovanje?* Na kraju svoga prikaza zaključio je: kad god vas Društvo Fruška Gora — pod parolom *Upoznajmo svoju zemlju!* — pozove na

koji izlet, idite, bićete sigurno zadovoljni kao što sam i ja bio. Tako ćete naći još jednu priliku za služenje našoj narodnoj zajednici, još jednu mogućnost za izvršenje naših rotarskih ciljeva.

265 sednica od 30 avgusta 1935 godine Frekvencija 46.95%. U podužoj uvodnoj reči, brat predsednik učinio je kratak osvrt na održanu sednicu Upravnog odbora, na njegove zaključke, koristeći i ovu priliku da pozove svu braću na što prisniju i izdašniju saradnju. Govorio je zatim o drugovanju uopšte, u našem klubu napose. Svoju reč završio je kratkim prikazom kongresa R. I. u Meksiku. Posle redovnog sekretarskog izveštaja brat Tabaković je u 5-minutnom referatu izneo prikaz džinovskog francuskog broda „Normandije“, a brat Belajčić je referisao o novom krivičnom zakoniku u Nemačkoj.

R. C. O S I J E K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday)
20.00 — Grand Hotel (Casino)

294. sastanak od 1. VIII. Frekvencija 70.83%. Ljetno doba dopusta i lječenja pokazuje slabu frekvenciju. Zahtjevu R. C. Zagreb glede podataka za Almanah biti će udovoljeno. Br. Barun Turković R. C. Sušak poslao je tajniku svoje edicije i ovim putem neka primi srdačnu hvalu. R. C. Szeged nas pozivlje na svečane igre (ala Salzburg), koje će dirigitirati sam Mascagni. Tajnik referiše o svojoj posjeti u Vukovaru. I. mjesečno pismo br. Guvernera sluša se osobitom pažnjom.

295. sastanak od 8. VIII. Frekvencija 83.33%. Cirkularno pismo br. Guvernera čita tajnik i javlja, da je svima zahtjevima u cijelosti udovoljio. Pozivlje braću, da se prijave za 3. Regionalnu konferenciju, koji kane putovati ladjom iz Sušaka, jer je rok prijave produljen do 17. o. mj. Tražene podatke za izdavanje kumulativnog pasosa poslao je tajnik sušačkom klubu.

296. sastanak od 15. VIII. Frekvencija 79.17%. Predsjednik otvarajući sastanak pozdravlja gosta brata Ing. Rogulića pastpredsjednika R. C. Vukovar. Tajnik javlja da je Sušački klub potvrdio prijave za put brodom u Veneciju i to za 5 člana i 10 članova obitelji.

296. sastanak od 22. VIII. Frekvencija 79.17%. Drugo mjesečno pismo br. Guvernera bude pročitano i sa velikom pažnjom saslušano. Predsjednik sjeća se na izvanredni sastanak, koji je održan 18. o. mj. u Aljmašu u vinogradu br. pastpredsjednika Krbavca; taj izvanredni sastanak uspio je u svakom pogledu, jer je protekao u pravom smislu bratski i prijateljski, pa je predsjedniku dužnost, da se u ime sve braće zahvali aranžerima br. Krbavcu i Hiniću, Görögu i Kneževiću. Tajnik izvješćuje, da je poslao čestitku generalnom sekretaru R. I. Chesly Perry-u prigodom njegovog 25 godišnjeg uspješnog rada. R. C. Reykjavik pozivlje nas na proslavu predaje Chartera - čestitati ćemo. Primili smo sliku predsjednika R. I. Johnsona, koja će biti uokvirena.

298. sastanak od 29. VIII. Frekvencija 83.33%. Predsjednik otvorivši sastanak pozdravlja braću, a osobito onu, koja su se vratila oporavljena i zdrava u našu sredinu. Br. Dr. Kaiser referiše o sastanku u Vukovaru, a br. Krbavac o sastanku u Zagrebu. Br. Govorković referiše o konvenciji u Mexico Citty.

R. C. PANČEVO

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Pivara Weifert

215. sastanak, 2 avgusta. Frekvencija 68%. Tajnik saopštava rešenja upravnog odbora. Na predlog pododbora za klasifikacije otvorene su nekolike klasifikacije. Izradjen je program sastanaka za mesece avgust, septembar, oktobar i novembar. Brat Darvaš čita prikaz o radu švajcarskih klubova.

216. sastanak, 10 avgusta Frekvencija 76%. Medjuklupski sastanak sa R. C. Vršac. Prisustvuju od strane R. C. Vršac braća: Predić Bogdan, Jovanović Strašimir, Langer Valentin, Petrović Mihajlo, Rašteter Josif, Filipović Vlada, Dr. Bikar Ivan, Ing. Kron Karlo. Tajnik daje iscrpan izveštaj o 26 konvenciji R. I. u Mexico. Brat Kund predaje stolnu zastavicu R. C. Villach i govori o svojim posetama R. C. Wien, Villach i Klagenfurt. Ostali deo sastanka protekao je u prijateljskom razgovoru sa našim milim gostima.

217. sastanak, 16 avgusta. Frekvencija 64%. Brat Darvaš drži veoma interesantno predavanje iz svog zvanja: „Kritična razmatranja o trgovačkoj stručnoj nastavi“. Skupljen je prilog od 140 Din za jedno bolesno dete.

218. sastanak, 23 avgusta. Frekvencija 75%. Primljeni su novi članovi: 1. Ing. Vlasisavljević Nikola direktor Dunavsko-Tamiške vodne zadruge, sa klasifikacijom: hidrotehnika, 2. Tomić Mileta, zam. direktora filijale Narodne banke, sa klasifikacijom: emisiona banka. 3. Parčetić Andrija, trgovac, sa klasifikacijom: trgovina južnim voćem. Potpredsednik Darvaš i pastpresident Spaić pozdravljaju nove članove. Brat Spaić drži predavanje o rotarstvu. Tajnik čita mesečno pismo brata guvernera, potom saopštava interesantne statističke podatke iz Official Directory. Brat Darvaš daje interesantan izveštaj o radu švajcarskih, a brat Kund o radu nemačkih i austrijskih klubova.

219. sastanak, 30 avgusta. Frekvencija 68%. Pretsedavajući brat Darvaš saopštava tužnu vest, da je Nj. V. Kraljica Belgije, prilikom automobilske nesreće poginula i odredjuje ćutanje od 1 minute. Poziva tajnika da pismeno izrazi saučešće R. C. Bruxelles. Brat Kund predaje stolnu zastavicu R. C. Klagenfurt. R. C. Vršac poziva nas na medjuklupski sastanak, koji će se održati 7. septembra.

R. C. SARAJEVO

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday)
20.00 – Hotel Europa

U mjesecu augustu održana su 4 sastanka uz prosečnu frekvencu od 40.22%.

Usljed odsutnosti većeg broja članova sastanci su održani bez naročitog programa u prirodi sa zajedničkom večerom.

R. C. SKOPLJE

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

У току месеца августа, клуб је одржао пет редовних седница са просечном фреквенцијом од 60%.

На клупским седницама одржана су два предавања и један реферат: бр. др. Вид. Ђурђевић одржао је предавање о производњи конопља у Вардарској бановини; бр. Јован Голочевац о привредним приликама у Скопљу од 1918 до данас, а бр. др. Алексеје Јелачић поднео је реферат о својим путовањима по Чехословачкој и Немачкој, за време овогодишњег школског распуста. При томе, нарочито се задржао на посети, коју је учинио Горњој и Доњој Лужици, изјавивши, да ће у току идуће зиме написати једну књигу о Луничким Србима.

Овом приликом, треба истакнути, да је брат др. Јелачић, поводом својих овогодишњих екскурзија, одржао више предавања о нашој земљи, нарочито о Јужној Србији. Једно такво предавање он је одржао, почетком августа, на седници ротари клуба у Дрездену.

Интересовање чланова за ротарске ствари долази до изражаја и у чињеници, да се четири брата и две сестре пријавило за учествовање на регионалној ротарској конференцији, која ће се одржати у Венецији.

R. C. SPLIT

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday)
20.30 – Hotel Bellevue

223. sastanak 7 avgusta. Frekvencija 68.75%. Gost rotar A. F. Bange, R. C.

Amersfoort (Hol.), kome predsjedavajući Dr. Rismondo daje dobrodošlicu prigodnim govorom, na koji gost uzvraća: srdačni, bratski prijem ga ne iznenađuje, jer je gostoljubivost Jugoslovena već upoznao i visoko je ceni. Slušao je predavanje guvernera 59. distrikta (Holandija) o Jugoslaviji i doznao je mnogo lepih stvari o zemlji i o narodu, o blaženopočivšem viteškom Kralju Aleksandru; nakon dužeg boravka među Jugoslovenima, zavoleo ih i vraća se kući sa nezaboravnim utiscima o ljepoti zemlje, koja ima u zastavi iste tri boje kao i Holandija, i sa punim srcem prijateljstva i ljubavi za jugoslovenski narod. Brat Torre istupio je iz kluba.

224. sastanak 14 avgusta. Frekvencija 56.25%. Sastanak se drži u Restauraciji Lovret. Gosti: rotar Odložilik František, R. C. Poprad (Čsl.), pastrotari: Dr. Ivo Bonači, Roko Matulić. Izlevi radosti i srdačnosti pastrotara. Razgovori o ekonomskoj krizi sa rezultatom, da se je votiralo potpore jednom bolesnom pomorskom strojaru i porodici jednog zadarskog izbeglice. Nakon sastanka keglanje: Jedan heat: 4x3=0.

225. sastanak 21 avgusta. Frekvencija 56.25%. Raspravlja se o učestvovanju na regionalnoj konferenciji u Veneciji, o novoj formulaciji rotarskih ciljeva i o programu rada. R. C. Calcutta poslan je prikaz grada Splita za predavanje prigodom zdravice. Naš klub će nazdraviti Calcutti na sastanku od 25 septembra.

226. sastanak 28 avgusta. Frekvencija 56.25%. Gosti rotari: Prof. Rychlik R. C. Pisek (Čsl.), Dr. Moljević R. C. Banjaluka, Dr. Martinis R. C. Subotica. Prihvata se predlog o međugradskom sastanku Banjaluka, Sarajevo, Šibenik, Split u Drvaru ili Oštrelju, koji će se održati krajem septembra ili u oktobru, na inicijativu braće Ristića i Dr. Ulmanški iz Sarajeva. Organizaciju i program preuzima klub Šibenik. Štićenicu kluba - Eciju Lokica - vanredno darovitu i milu devojčicu, klub će dati slikati i sliku izložiti u klupskim prostorijama. Uzima se k znanju natečaj kluba Sušak za pošalicu.

R. C. SUBOTICA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday)
20.00 – Hotel Srpski Kralj

273. redovni sastanak od 7. avgusta. Frekvencija 61.60%. Današnji sastanak posvećen je u glavnom drugarstvu, pa je protekao bez predavanja. Brat tajnik ukratko je referirao o stigloj pošti, pa iz njegovog referata razabiremo, da je „Neven“ doneo u celosti predavanje br. Stefanovića „Problemi vaspitanja u srednjoj školi“. Ovaj broj „Nevena“ odaslao je brat Sokčić svim bratskim klubovima. Ovaj je sastanak održan u vili brata Paula na Paliću, te je u najboljem raspoloženju potrajao do sitnih ura uz odličnu muziku i dobro sortirani podrum brata Paula.

274. redovni sastanak od 14. avgusta. Frekvencija 57.75%. Brat Dr. Boski, vrativši se sa odsustva, preuzima funkcije predsednika. U svom nastupnom govoru seća se ranijih Uprava našega kluba, te izjavljuje, da će primarna dužnost nove Uprave biti, da poradi u cilju što jače kohezije između članova, kako je drugarstvo jedan od prvih faktora za plodonosni rotarski rad. Pozdravlja ostalu braću, koja su se vratila sa odsustva, a naročito toplo brata Becka, koji je nakon duljeg bolovanja, ponovno zdrav i čio među nama. Ostali deo sastanka protekao je u referatu tajnika o stigloj pošti, te domaćim nedeljnim izveštajima, te brata dra. Pavlovića o zanimivostima iz izveštaja R. C. Budapest.

275. redovni sastanak od 21. avgusta. Frekvencija 77%. Brat predsednik Dr. Boski pozdravlja braću, koja su se vratila sa odmora pozivajući ih, da odmoreni prionu našem rotarskom radu. Brat Dr. Kendjelac u ime braće zahvaljuje bratu predsedniku utvrđujući, da ga je nepodeljeno poverenje sve braće dovelo do položaja predsednika u našem klubu, kako smo svi uvereni, da će on naš klub povesti putem napretka. U svom

daljnjem govoru pozdravlja brat Dr. Kendjelac našega vrlo agilnog potpredsednika brata Conena. Kako je brat Beck još uvek promukao, to je njegovo predavanje o Nemačkoj pročitao br. Grimm. Predavanje brata Becka, u kojem nas ovaj upoznaje sa svagdanjim životom Nemaca, o njihovom mentalitetu, historijom i stremljenjima, te stavu prema Jevrejima, saslušano je velikim interesovanjem. Zatim nas brat tajnik Roth upoznaje s radom sednice Uprave, koja je održana 19. avgusta, na kojoj su imenovani svi komponentni odbori i izvestitelji o stranoj pošti. Tajnik brat Roth podneo nam je još svoj tajnički referat, a br. Šokčić kratki referat o svom putu u Bugarskoj.

276. redovni sastanak od 28. avgusta. Frekvencija 61.60%. Ovaj sastanak održan je na Paliću pod gostoljubivim krovom brata Conena, te je u celosti posvećen drugarstvu. Za dobro raspoloženje braće svojski se postarao brat domaćin dobrom kuhinjom i odličnim podrumom, te neumornom ciganskom glazbom. U jednom upravo slavnom raspoloženju dočekana je zora.

R. C. SUŠAK

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday)
20.00 – Park Hotel

Tokom meseca avgusta održana su 4 redovna sastanka, 267-270, sa frekvencijom: 7 avgusta, 68%; 14 avgusta, 72%; 21 avgusta, 76% i 28 avgusta, 88%.

Na svim sastancima prisustvovali su dragi gosti, rotari i nerotari i to: Glavinić dr. Milan, iz R. C. Beograd, na 267 i 268, Bačić dr. Ivo, iz R. C. Zagreb, na 268, Jaroslav Sindelař, iz R. C. Praha, na 269 i ing. Boris Hribar, iz R. C. Ljubljana, na 270 sastanku.

Od nerotara bili su u našem klubu dragi gosti: supruga brata dr. Glavinića, na 267 i gosp. Klaić, viši savetnik iz Beograda, na 268 sastanku, na kom je održao predavanje „O osnovicama i ciljevima“.

ma Esperanta". Predavanje ovoga našega poznatog esperantiste pobudilo je živ interes sve braće koja ga nagradiše burnim pleskom.

Osim ovih gostiju posetiše Sušak i nekoju braću iz kluba, braća rotari: Eduard Demartini, akademski slikar, iz R. C. Praha i Honorary Commissioner, iz Bombay-a brat Herbert Bryant, koji je posetio Sušak 9 avgusta s jednom jedinom namerom i željom da stupi na naše tlo i da pozdravi naš klub. Brat guverner koji se upoznao s njim i sklopio tesno prijateljstvo već u Meksiku, odveo ga je u Bakar do brata predsednika Antića, koji ga je zajedno sa njegovom suprugom, koja ga na putu prati, provezao na svom motornom čamcu po celom Kvarneru i na Krk. U večer je u Park Hotelu održana, u čast gostima, intimna večera kojoj je prisustvovalo nekoliko članova našega kluba koji vladaju engleskim jezikom, kao i brat Glavinić dr. Milan sa suprugom.

Tom zgodom je brat Honorary Commissioner Bryant iznio mnogo interesantnih stvari o prilikama u Indiji obećavši da će za naš „Jugoslovenski Rotar“ napisati poseban članak i da će svoj idući dopust provesti u našoj zemlji koja mu se toliko svidela. Dokaz ovog njegovog oduševljenja za našu zemlju pružio nam je on već u svom pismu iz broda, kojim je otplovio za Indiju. Nakon večere vratili su se mili gosti, u pratnji brata guvernera, kolima jednoga od braće, opet u Trst, otkuda su nam i doputovali u posetu. Lepote naše zemlje i topao prijem u našem Sušaku, prema njihovoj izjavi, ostaće im u neizbrisivoj uspomeni.

Osim predavanja nerotara, gosta, gosp. Klaića iz Beograda o Esperantu, koje je održao i klub posetio po naročitom pozivu brata guvernera, tokom meseca avgusta, održao je još brat Car svoje uspelo, vrlo duhovito predavanje, koje je pobudilo naročiti interes sve braće koja ga nagradiše burnim pleskom.

Inače se rad u klubu u mesecu avgu-

stu u glavnom ograničio na pripreme za konferenciju u Veneciji i na izveštaje o radu stranih i domaćih klubova.

Za nevoljne je sabrano, u mesecu avgustu, Din 620, a brat Antić je, prigodom svog rodendana, u društvenu torbu poklonio Din 500.

R. C. VUKOVAR

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday)

19.30 – Grand Hotel

150. sastanak 5 avgusta. Frekvencija 78.95%. Današnji sastanak 150 - jubilarni, posvećen je drugarstvu i pravom bratstvu. Održan je na pustari Trešnja kraj Vukovara vlasništvo brata Paunovića. Brat predsednik Ing. Funtak otvara sastanak, pozdravlja kućedomaćine, želi sve dobro njihovoj kćerci, koje se danas slavi ujedno rođenje, zatim pozdravlja gosta Dušana Paunovića i sve ostale. Čestita rođendan bratu Poppu. Brat tajnik čita zapisnik prošlog sastanka, koji se prima, zatim čita guvernerovo cirkularno pismo broj 1 nakon čega se tajniku stavlja u dužnost, da po istome postupi. Nakon izveštaja brata Hinka Steinera, kojim opisuje svoju posetu R. C. Banja Luka, kuda je došao i ako velikim zaobilaženjem, poslovni deo sastanka je završen i nastavljen je zabavni.

151. sastanak 12 avgusta. Frekvencija 89.47%. Predsednik br. Ing. Funtak otvara sastanak, pozdravlja našeg čestog gosta brata Streima člana kluba Zemun i ostale. Brat tajnik čita zapisnik prošlog sastanka, referiše o izveštajima domaćih klubova, te ponovno izlaže pogodnosti putovanja u Veneciju i poziva braću, da se prijave, pošto je rok produžen do 17 o. m. Utvrđuje se program ljetnih sastanaka. 152 sastanak u Sotinu kraj Vukovara, 153 u vinogradu braće Steiner, a 154 u Borovu u fabrici Bata kao Ladies night. Brat Tomo Maksimović opisuje predaju našeg klupskog znaka klubu Karlovy Vary, donosi odanle pozdrave

našoj braći i klupsku zastavicu kluba Karlovy Vary, koju je dobio za uzvrat. Brat Popp izvešćuje o osnivanju Rotary kluba u Slavonskom Brodu, obećaje sa bratom Maksimovićem ponovno posetiti braću u Brodu i pozvati ih na jedan naš sastanak. Brat Streim zahvaljuje na pozdravu, donosi pozdrave iz Zemuna i žali slabu posetu vukovarskih članova u klubu Zemun. Na poziv R. C. Opelika, Alabama U. S. A., zaključeno je, da se prvi sastanak u mesecu decembru posveti međunarodnom služenju.

152. *sastanak 19 augusta. Frekvencija 89.47%.* Sastanak se održaje u Sotinu kraj Vukovara, a kao domaćina fungira brat Wachslar, koji je ovu večer priredio. Brat pretsednik Ing. Funtak otvara sastanak pozdravlja gosta dra. Königsdörffera kao i ostalu braću, zahvaljuje bratu Wachslaru na priredbi. Tajnik br. Gjurski čita zapisnik prošlog sastanka i referiše o tjednim izveštajima domaćih klubova, te o radu odbora za prevod novih rotarskih ciljeva. Ugovoreno je da se sledeći sastanak održi u nedelju u 17 sati u vinogradu braće Steiner. Nakon zaključka, da se na sastancima, na kojima su braća gosti jednog člana uplati po 10 Din za humane svrhe, poslovni deo sastanka je zaključen.

153. *sastanak 25 augusta. Frekvencija 78.95%.* Sastanak se održaje u vinogradu braće Steiner. Gosti: rotari dr. Julije Kaiser i Krešić Bernardo oba iz kluba Osek, te nerotar Ilija Mihajlović iz Beograda. Brat predsednik otvara sastanak, pozdravlja goste i braću, brat tajnik čita zapisnik prošlog sastanka i referiše o tjednim izveštajima domaćih klubova. Br. dr. Gruber predlaže, da bi se bratu Guverneru predložilo nekoliko tema od kojih bi on izabrao jednu i dao na raspravljanje celome distriktu, na pr. teme: Razduženje seljaka, Bata i obučari, reforma osnovne školske nastave sa osobitim obzirom na poljoprivredni sastav naše zemlje, Socijalno osiguranje, Autarkija i t. d. Br. dr. Gruber obećaje sastaviti pismeni referat o tome, koji će se poslati bratu guver-

neru. Brat dr. Kaiser zahvaljuje na pozdravu brata predsednika, pozdravlja misao brata Grubera, ali je mišljenja da bi takove teme trebalo raspraviti najprije u klubu, a onda ih poslati bratu guverneru, koji bi ih poslao drugim klubovima na pretres. Primeri, koje je naveo brat Gruber vanredno su važni, pa bi trebalo o njima ozbiljno raspravljati, zainteresirati nadležne faktore i štampu. Br. Popp izvešćuje da je osnovan u Slavonskom Brodu klub, koji ima za sada 10 članova. Zaključeno je pozvati ih na sljedeći sastanak. Nakon zahvale brata predsednika braći i gospodji Steiner kao kućdomaćinama na ugodno priredjenoj večeri, poslovni deo sastanka je završen, a nastavljen zabavni deo.

R. C. Z A G R E B

*Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday)
20.00 – Hotel Esplanade*

Prosječna frekvencija: 48%.

Sastanak od 5. augusta 1935. Gost: Dr. Tonko Šoljan, R. C. Split. Po otvorenju sjednice brat pretsjednik saopćuje da generalni sekretar R. I. Chesley R. Perry slavi 18. o. mj. 25-godišnjicu svog uspješnog rotarskog rada, te mu i na ovom mjestu u ime sviju zagrebačkih rotara najsrdačnije čestita. Klub će poslati pismenu čestitku. Zamolbi R. C. Opelika (Alabama USA) udovoljiti će se, te će naš klub posvetiti prvi sastanak u mjesecu decembru međunarodnom sporazumijevanju i održati će se predavanje u smislu četvrtog rotarskog cilja. Brat pretsjednik saopćuje da je jedan odbor, koga je on odredio, danas preveo prema traženju brata guvernera rotarske ciljeve na naš jezik. Slijedili su zatim izvještaji: brata tajnika o pošti, brata O. Heinricha o posjeti kluba u Karlovim Varyma i o sastanku okruglog stola na Bledu, brata dra. Šmita o klubu u Dubrovniku i konačno brata dra. Mašeka o američanskoj i kanadskoj rotarskoj štampi.

Sastanak od 12. augusta 1935: Iza uobičajenog pozdrava braće i referata o pošti referira brat dr. Poduje o prevodu rotarskih ciljeva, i time u vezi potsjeća na zaključak koji je donesen na prvom sastanku pretsjednika i tajnika našeg distrikta u Zagrebu, da se kod svih rotarskih publikacija stalno ima upotrebljavati ekavsko narječje i latinica. Zaključuje se skrenuti pažnju bratu guverneru na taj zaključak radi primjene kod zvaničnih publikacija, a po mogućnosti i kod redakcije Jugoslovenskog Rotara.

Sastanak od 19. augusta 1935. Gost: dr. Ernest Krajanski, R. C. Varaždin. Pretsjedatelj brat dr. Jozo Poduje pozdravlja srdačno gosta i braću, a zatim spominje da je našem dragom i uvaženom članu bratu dru. Branimiru Šenoi povjerena vrlo teška i vrlo važna zadaća u ovom teškom vremenu: vodjenje kazališta u Zagrebu. Čestita mu, što će mu se pružiti prilika kao rotaru da učini jedno zaista vrlo važno služenje svom gradu i narodu. Ostali dio sjednice ispunjen je sa referatom brata tajnika o pošti i razgovorom o posjeti francuskih rotara Dubrovniku iza regionalne konferencije. Ovaj razgovor poveden je na temelju referata brata Tomljenovića o sastanku, koji je on imao u istoj stvari u Dubrovniku sa nekoliko braće tamošnjeg kluba.

Sastanak od 26. augusta 1935: Gosti: Rotar Andrija Krbavac, R. C. Osijek, ne-rotar gosp. Klaić, Beograd. Pretsjednik pozdravlja srdačno goste i braću, a naročito gosta g. Klaića, višeg savjetnika Ministarstva Finansija uvedenog po bratu dru. I. Bačiću. Brat dr. Ivo Bačić referira o prispjeloj pošti i o zanimivostima u domaćim klubovima, a zatim brat Širca drži kratak referat o njemačkoj rotarskoj štampi. Dobiva riječ gost gosp. Klaić koji zahvaljuje braći da su mu omogućili da kaže nekoliko riječi o postanku i značenju jezika Esperanto u međunarodnom životu. Na vrlo zanimiv način govori gost o Esperantu, iznosi sve njegove prednosti, njegovu upotrebu u međusobnim odnosima, u naučnom svijetu

itd. Spominje i druge pokušaje za stvaranje međunarodnog jezika kao n. pr. Schleyerov svjetski jezik „Volapük“ i konačno nabroja razloge zbog kojih se jezik ne može da proširi po cijelom svijetu, a medju koje spada u prvom redu nacionalni šovinizam. Iza ovog interesantnog predavanja sjednica je zaključena.

R. C. Z E M U N

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday)
20.00 - Hotel Central

82. *sastanak, 1 avgusta.* Frekvencija 73.91%. Gost rotar Leonid Dešković iz Subotice. Pretsednik brat Marković pozdravlja braću koja su se povratila sa dopusta. Ukratko opisuje konferenciju u Meksiku i čita nova pravila. Po završenom administrativnom delu izabrani su novi klubski odbori.

83. *sastanak, 8 avgusta.* Frekvencija 73.91%. Gost rotar Leonid Dešković iz Subotice. Pretsednik otvara sednicu, pozdravlja brata dr. Brandajsa koji se vratio sa odsustva. Tajnik čita zapisnik i prispelu poštu. Past guverner brat dr. Viljem Krejči zahvaljuje se na oproštajnom pismu koje mu je uputio naš klub. Usled poziva članova na oproštajno veče u „Oficirski Dom“ brat pretседnik je zaključio sednicu.

84. *sastanak, 15 avgusta.* Frekvencija 65.21%. Sastanak je održan u gostioni kod „Brašla“ u Kraljice Marije ulici. Gost rotar Leonid Dešković. Po završenom administrativnom delu uzima reč brat Vikerhauzer koji je održao predavanje o Abesiniji. Iznosi geografske, kulturne i statističke podatke. Opisuje sadanje stanje i smatra da su rotari oni, koji treba da svojom miroljubivošću porade na poboljšanju prilika.

85. *sastanak, 22 avgusta.* Frekvencija 69.56%. Gosti rotari: Dr. Aleksije Jelačić iz Skoplja i Leonid Dešković iz Subotice. Nakon pozdrava i završenog administrativnog dela uzima reč brat Jela-

čić, koji je održao najavljeni nam vrlo interesantno predavanje o svojim utiscima sa puta po Čehoslovačkoj i Nemačkoj.

86. sastanak, 29 avgusta. Frekvencija 60.86%. Gost rotar Leonid Dešković iz Subotice. Pročitan je zapisnik, zatim stigla pošta kao i pozdravi naših članova. Brat Pavešić referiše o poseti R. C. Beograd te radu i izveštajima na tom sa-

stanku. Brat Mahin u nevezanom razgovoru iznosi komentare strane štampe o nedavnoj pobuni u Albaniji. Izveštava zatim braću o jednoj notici koju je pročitao u ruskim novinama; proročanstvo jednog alžirca o italijansko-abesinskom sukobu i to: „Italija će u početku imati uspeha ali će na kraju ipak Abesinija zadržati svoju nezavisnost a također da će i Jugoslavija biti uvučena u taj zaplet“.

DVA ZRNCA MORSKE SOLI*)

uređuje: Dupin

Jedan član Rotary Kluba Sušak raspisao je nagradu za najbolju šalu, koja će izaći pod ovom rubrikom.

Nagrada se sastoji od 12 odličnih butilja »Bakarske Vodice«.

Nagradu dobiva ne pisac već klub kojemu isti pripada.

Dakle u borbu!

NA OBALI

Ribar izvukao iz mora povraz s jednom lijepom lovraticom.

Dama jedna, koja je to vidjela i kojoj je jezik u neprestanom gibanju, reče samilosno:

— Jadna riba!

Na to će ribar:

— Da je držala gubicu zatvorenu ne bi se uhvatila.

— Jeste li vi oženjeni? — upita dama.

— Jesam.

— No vidite, vi ste jamačno držali gubicu zatvorenu — i jednako ste se dali uhvatiti.

Dupin

AH, AMERIKA...

Na »Karađorđu«. Divan dan, more kao ulje. Rotar iz unutrašnjosti šeta sav razdragan gore dolje po palubi. Put našeg guvernera u Meksiko ne da mu mira: htio bi i on da vidi Ameriku.

Naiđe na starijeg mornara pa će mu:

— Oh, kako bih rad otišao u Ameriku, da me nije strah Oceana. Taj gazda Ocean mora da je goropadan, zar ne?

— Kako kada, šior, ima dana kad je miran kao jagnje.

— Ali kada zakuha, onda mora parobrod da potone, zar ne?

*) Za rubriku pod ovim naslovom redakcija ne preuzimlje nikakvu odgovornost.

— Ma ko vam to reče, šior? Takovo što događa se danas vrlo rijetko.

— Biće, kako vi velite, ali zar se ne bi moglo desiti, da parobrod potone baš onda, kad sam ja na njemu?

Pa da se i to dogodi, ima već čamaca za spasavanje, odgovori mornar.

— Tako! Zar ima i čamaca za spasavanje? Pa kad je tako — zašto se ide parobrodima. Zašto se ne plovi čamcima za spasavanje?

Razgovor se nastavi, ali Boga mi ne znam kako se svršio.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

Izvještaj za mjesec august 1935.

Redni broj	IME KLUBA	Broj članova koncem mjeseca	Broj održanih sastanaka	Prosječni broj članova	Prosječni broj prisutnih članova	Prosječni mjesečni procenat	Primedba
1	Bačka Topola	16	4	16.00	11.50	71.87	
2	Banja Luka .	15	5	15.00	8.00	53.33	
3	Beograd . .	51	4	51.00	21.00	41.17	
4	Bitolj . . .	18	4	18.00	10.00	55.55	
5	Dubrovnik .	18	5	17.20	11.00	63.95	
6	Karlovac . .	16	5	16.00	12.20	76.25	
7	Leskovac . .	18	5	18.20	11.60	62.68	
8	Ljubljana . .	39	4	39.00	25.75	66.02	
9	Maribor . .	33	4	33.00	21.00	63.63	
10	Novi Sad . .	33	5	33.00	14.80	44.84	
11	Osijek . . .	24	5	24.00	19.00	79.17	
12	Pančevo . .	28	5	26.20	18.40	70.17	
13	Sarajevo . .	20	4	20.00	9.25	46.25	
14	Skoplje . . .	27	5	27.00	16.20	60.00	
15	Split	16	4	16.00	9.50	59.37	
16	Subotica . .	26	4	26.00	16.50	63.46	
17	Sušak	25	4	25.00	19.00	76.00	
18	Šibenik . . .	17	5	17.00	17.20	42.35	
19	Varaždin . .	21	5	21.00	14.40	68.57	
20	Vršac	19	4	19.00	10.75	56.57	
21	Vukovar . . .	19	4	19.00	16.00	84.21	
22	Zagreb . . .	50	4	50.00	24.00	48.00	
23	Zemun	23	5	23.00	15.80	68.70	
Ukupno:		572	103	569.60	352.85	1422.11	
Prosečno:				24.74	15.34	61.82	

Glavni i odgovorni urednik: dr. Viktor Ružić, Sušak, Strossmayerova ul. 12.

Tisak: Primorski Štamparski Zavod, Vladimir Devčić - Sušak.

FRIGIDAIRE

ELEKTRIČNO-AUTOMATSKO
HLADJENJE ZA KUĆANSTVO
I OBRT

Proizvod GENERAL MOTORS. U
pogonu ima danas preko 3,000.000
FRIGIDAIRE kompresora.

Direktni uvoz i isključiva prodaja
u Kraljevini Jugoslaviji:

JUGOTEHNA D. S. O. J.
Beograd, Zagreb, Ljubljana, Split

VARAŽDINSKA INDUSTRIJA SVILE D. D. VARAŽDIN

Proizvadj:
*krepešine,
krepstatene,
žoržete,
modne svilene štofove,
svilene štofove za potstavu,
marame od naravne i
umjetne svile.*

**KUPUJMO DOMAĆE
„VIS“ PROIZVODE!
DOBIVA SE U SVIM
BOLJIM RADNJAMA**

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. SUŠAK (YUGOSLAVIA)

Redovita parobrodaska služba
u svim pravcima Jadranskog
mora. - Dnevna brza služba
za Dalmaciju i sva kupališna
mjestu jugoslovenske obale. -
10-11 dnevna turistička pu-
tovanja za Dalmaciju i Grčku.
6 dnevna turistička putovanja
za Dalmaciju - uključivo vo-
žnju, hranu i krevet uz umje-
rene cijene.

Redovita parobrodaska služba za Dal-
maciju, Albaniju i Grčku, iz Sušaka,
Trsta i Venecije, za osobni i robni
promet.

Upute daje Jadranska Plovidba u Su-
šaku i svi važniji putnički uredi u tu-
i inozemstvu.

Regular services in the Adria-
tic with 55 steamship lines, in
all directions along the Yugo-
slav Coast. Daily express lines
to Dalmatia and all Sea-Re-
sorts. - 10-11 Day Cruises to
Dalmatia & Greece. - 6 Day
Cruises to Dalmatia - at very
moderate inclusive prices.

Regular services to Dalmatia, Alba-
nia and Greece, from Sušak, Trieste
and Venice, for passengers and
cargo.

Prospectuses and information on ap-
plication by the Jadranska Plovidba
d. d., Sušak and other Tourist Offi-
ces in Yugoslavia or abroad.

ZYKLON B

je najsavršeniji i naju-
spešniji preparat sada-
šnjice za **apsolutno i**
nepovratno uništavanje

STENICA

i svih ostalih štetočina

ZYKLON A. D.

ZA SAVREMENU DEZINSEKCIJU:

Beograd telefon 27-720; Zagreb
41-65; Novi Sad 21-55; Saraje-
vo 3-91; Ljubljana 38-37; Sko-
plje 2-05; Subotica 77.